

Lietuvos korupcijos žemėlapis 2025

Tyrimo duomenų pristatymas

A blurred background image showing several people in a meeting or collaborative work environment. They are gathered around a table, with some hands visible as if gesturing or pointing at documents. The overall scene is out of focus, emphasizing the collaborative nature of the work.

APIE TYRIMĄ

METODOLOGIJA

TIKSLINĖS GRUPĖS

GYVENTOJAI

Reprezentatyvi 18 m. ir vyresnių gyventojų apklausa.
Imties dydis – **2001 respondentas**.
Apklausos metodas: tiesioginis interviu.
Paklaida – 3 %

VALSTYBĖS
TARNAUTOJAI

Kvotinė apklausa (pagal įstaigos tipą ir apskritį).
Tipinis imties dydis – **500 respondentų**.
Apklausos metodas: internetu.
Paklaida – 5 %.

TEMATIKA

Korupcijos suvokimas:

- Korupcijos kaip problemos suvokimas, masto kaita
- Sektorių / institucijų antikorupcinė reputacija
- Korupcijos formų paplitimo vertinimas

Korupcijos patirtis:

- Kyšininkavimo patirtis
- Nepotizmo patirtis
- Korupcijos viešajame sektoriuje apraiškos

Sprendimų priėmimo skaidrumas:

- Sprendimų priėmimo atvirumo vertinimas
- Interesų įtakos sprendimų priėmimui vertinimas

Antikorupcinis potencialas:

- Korupcijos toleravimas / antikorupcinės nuostatos
- Nusiteikimas pranešti apie korupciją
- Korupcijos baudžiamumo suvokimas

2001

PIRMASIS KORUPCIJOS LIETUVOJE ŽEMĖLAPIS

ATLIKO „TRANSPARENCY INTERNATIONAL“ LIETUVOS SKYRIUS
TIKSLINĖS GRUPĖS: GYVENTOJAI IR VERSLO ATSTOVAI

2008

Į TYRIMĄ ĮTRAUKTA VALSTYBĖS TARNAUTOJŲ GRUPĖ

2011

TYRIMŲ KOORDINAVIMAS PERDUODAMAS STT

2025

**16-OJO KORUPCIJOS LIETUVOJE ŽEMĖLAPIO PRISTATYMAS
ATNAUJINTAS TYRIMO MODELIS:**

- Pradėta respondentų grupių rotacija:
 - 2025 m. apklausti **gyventojai (N=2001)** ir **tarnautojai (N=500)**
 - 2026 m. vyks verslo atstovų apklausa
- Patobulintas tyrimo dizainas ir atnaujinti klausimynai (remiantis akademikų ir ekspertų įžvalgomis)

Socialinės-demografinės respondentų charakteristikos: gyventojai

GYVENTOJAI

LYTIS

Vyras 47%

Moteris 53%

AMŽIUS

Iki 30 m. 15%

30-39 m. 18%

40-49 m. 16%

50-59 m. 17%

60-69 m. 17%

70 ir daugiau m. 17%

IŠSILAVINIMAS

Vidurinis ir žemesnis 28%

Profesinis/ technikumus 35%

Aukštasis neuniversitetinis 15%

Aukštasis universitetinis 21%

DARBO SEKTORIUS

Valstybinis 23%

Privatus 75%

NVO/ Viešoji įstaiga 2%

TAUTYBĖ

Lietuvis 90%

Rusas 4%

Lenkas 5%

Kita 1%

PAJAMOS

Iki 1300 € 31%

1300-2500 € 34%

NAMŲ ŪKIUI

Daugiau nei 2500 € 18%

Nenurodė 17%

VIETOVĖ

Vilnius 21%

Kiti didieji miestai 23%

Kiti miestai 24%

Miestelis/ kaimas 32%

APSKRITIS

Vilniaus 31%

Kauno 20%

Klaipėdos 12%

Šiaulių 9%

Panevėžio 7%

Marijampolės 5%

Telšių 5%

Alytaus 4%

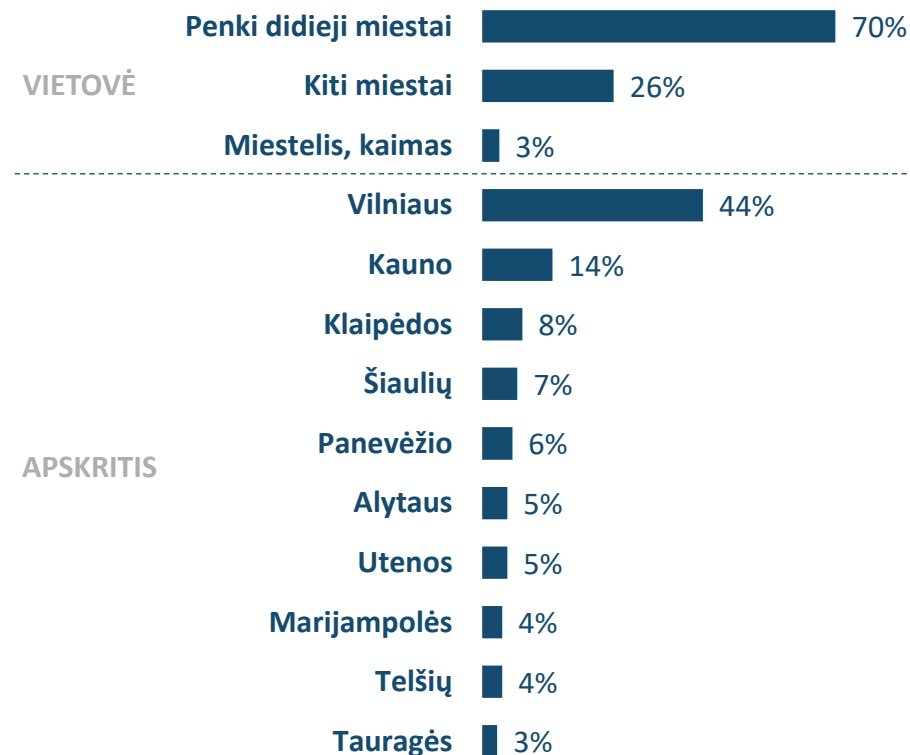
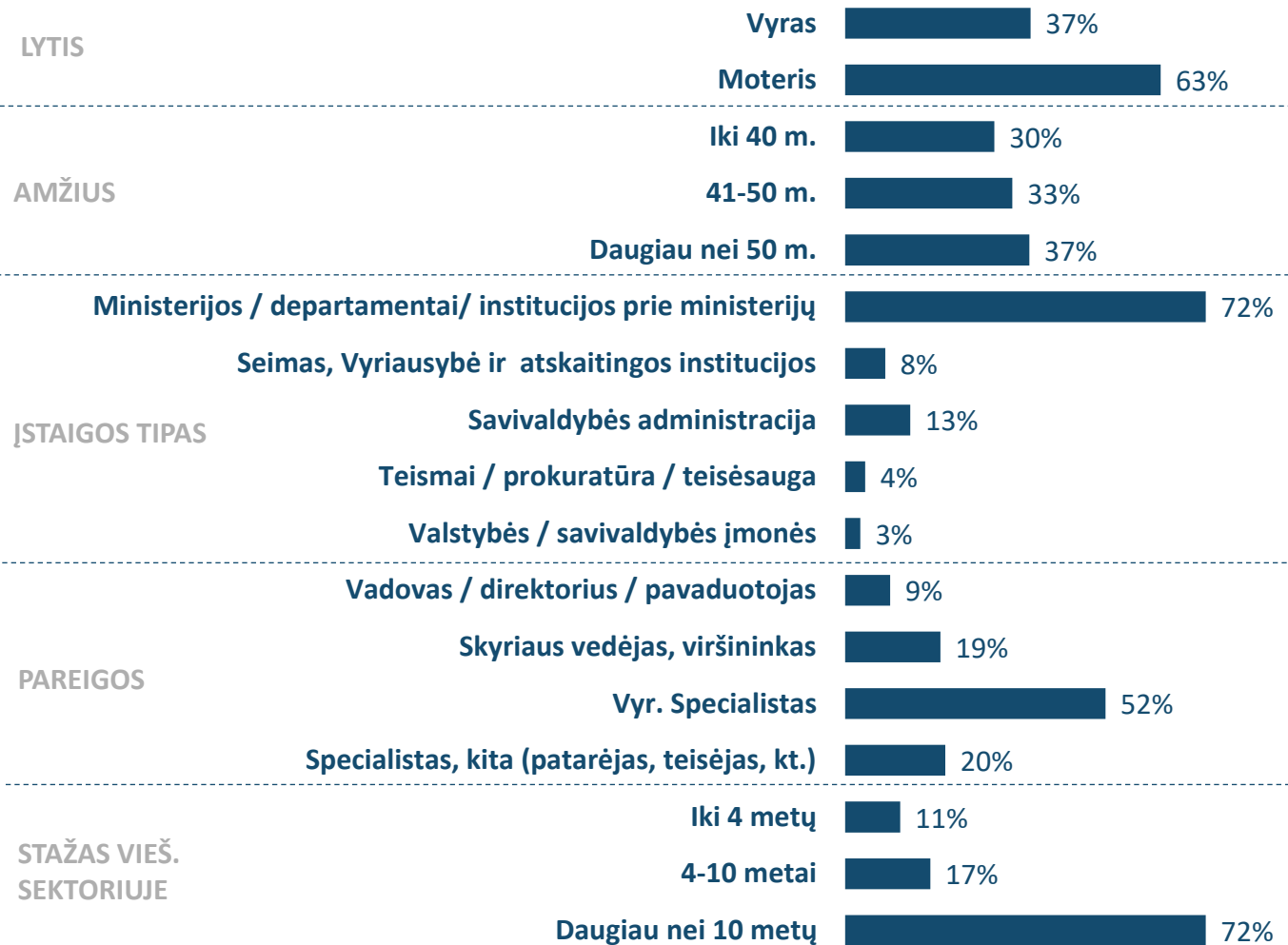
Utenos 4%

Tauragės 3%

Socialinės-demografinės respondentų charakteristikos: valstybės tarnautojai

VALSTYBĖS
TARNAUTOJAI

A blurred background image showing several people in a meeting or collaborative work environment. They appear to be looking at a screen or document, with their hands and faces slightly out of focus. The overall tone is professional and collaborative.

PAGRINDINĖS ĮŽVALGOS

Pagrindinės įžvalgos: KORUPCIJOS SUVOKIMAS

- Visuomenėje korupcija suvokiama kaip paplitusi, tačiau ateities perspektyvas vertinančių optimistiškai yra daugiau nei pesimistų.
- Nepotizmas, nesąžiningas naudojimas politiniais ryšiais, atskiroms grupėms naudingų teisės aktų priėmimas bei piktnaudžiavimas tarnybine padėtimi ar įgaliojimais įvardinami kaip labiausiai Lietuvoje paplitusios korupcijos formos.
- Tarp 5 labiausiai korumpuotų institucijų dažniausiai minimos gydymo įstaigos, Seimas, teismai, savivaldybės bei partijos ir politikai.
- Prie labiausiai korumpuotų valstybės valdymo sričių gyventojai ir tarnautojai dažniausiai priskiria teisingumą, sveikatos apsaugą, viešųjų pinigų tvarkymą, energetikos sektorių bei aplinkosaugos, išteklių ir teritorijų – statybų politiką.

Pagrindinės įžvalgos: KORUPCIJOS PATIRTIS

- Korupcijos patirtis yra gerokai mažesnė, nei paplitimo vertinimas – 11 proc. gyventojų teigia davę kyšį per pastaruosius 12 mėn.
- Nors didžiausia kyšininkavimo rizika siejama su sveikatos priežiūros įstaigomis, vertinant ilgalaikėje perspektyvoje situacija gerėja.
- Asmeniniai ryšiai gyventojų suvokiami kaip svarbūs tiek gaunant viešąsias paslaugas, tiek darbinėje sferoje.
- 41 proc. valstybės tarnautojų teigė per pastaruosius 3 metus asmeniškai susidūrę su korupcinėmis situacijomis.

Pagrindinės įžvalgos: SPRENDIMŲ PRIĖMIMO SKAIDRUMAS

- Didesnė dalis gyventojų ir tarnautojų mano, kad sprendimų priėmimas Lietuvoje yra uždaras, ir palyginti su ankstesniais metais, abejose grupėse taip manančių reikšmingai padaugėjo.
- Valstybės tarnautojų nuomone, dažniausiai įtaka sprendimų priėmimui daroma visais įmanomais – ir teisėtais, ir neteisėtais – būdais, o didžiausią įtaką siekiama daryti statybų, energetikos, sveikatos apsaugos, farmacijos ir aplinkosaugos sektoriuose.
- Dažniausiai minėti įtakos darymo būdai išlieka tie patys, kaip ir ankstesniais metais: neoficialūs susitikimai, naudojimasis pažintimis ir politinių partijų rėmimas.
- Tarnautojų nuomone, sprendimų priėmimui Lietuvoje įtaką dažniausiai siekia daryti registruoti lobistai, asociacijos ir įmonės.

Pagrindinės įžvalgos: ANTI-KORUPCINIS POTENCIALAS

- Daugumą pateiktų korupciogeninių situacijų gyventojai ir tarnautojai atpažįsta kaip korupcines. Prasčiausiai gyventojai kaip korupcines atpažįsta tokias situacijas, kai už viešąją paslaugą yra neoficialiai atsidėkojama **po** jos suteikimo ir ne pinigine išraiška.
- Tarp gyventojų paplitęs pragmatiškas požiūris į kyšį – kyšio (ne)davimas labiau nulemiamas situacijų, su kuriomis susiduriama, nei vertybių.
- Pranešimo apie korupciją potencialas yra gana žemas, nors stebima auganti potencialių pranešėjų dalis. Visuomenėje tebėra paplitusi baimė dėl galimų neigiamų pasekmių pranešus apie korupciją bei abejonė dėl korupcijos baudžiamumo.
- Ilgalaikėje perspektyvoje stebimas augantis suvokimas, kad už korupciją yra baudžiama.

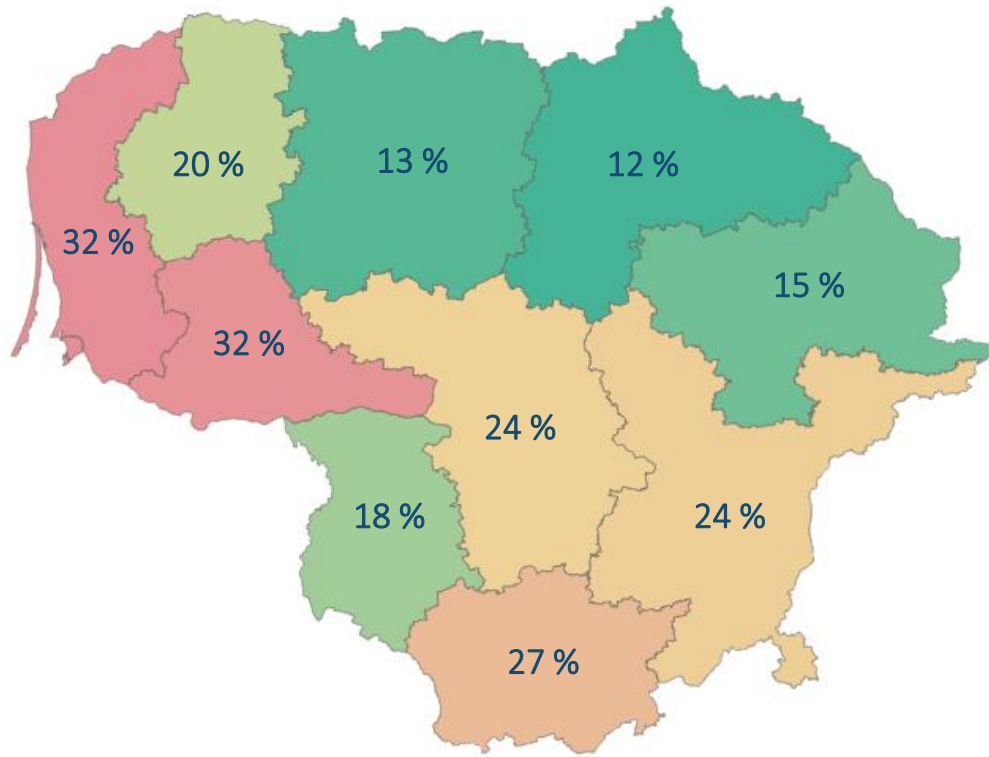

A blurred background image showing several people in a meeting or office setting. They appear to be looking at documents or a screen. The image is out of focus, emphasizing the text overlay.

KORUPCIJOS SUVOKIMAS

Korupcijos paplitimo suvokimas

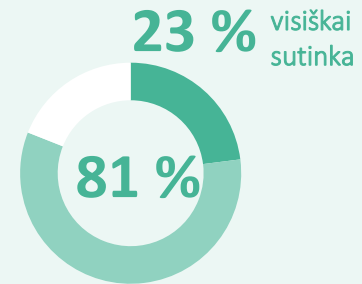
Gyventojų, visiškai sutinkančių su teiginiu, kad korupcija Lietuvoje yra paplitęs reiškinys, pasiskirstymas pagal apskritį

Požiūris į korupciją

GYVENTOJAI

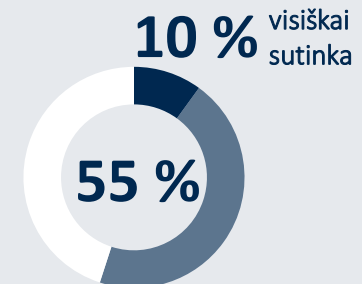
Korupcija – Lietuvoje paplitęs reiškinys

Lietuva sėkmingai sprendžia korupcijos problemas

VALSTYBĖS TARNAUTOJAI

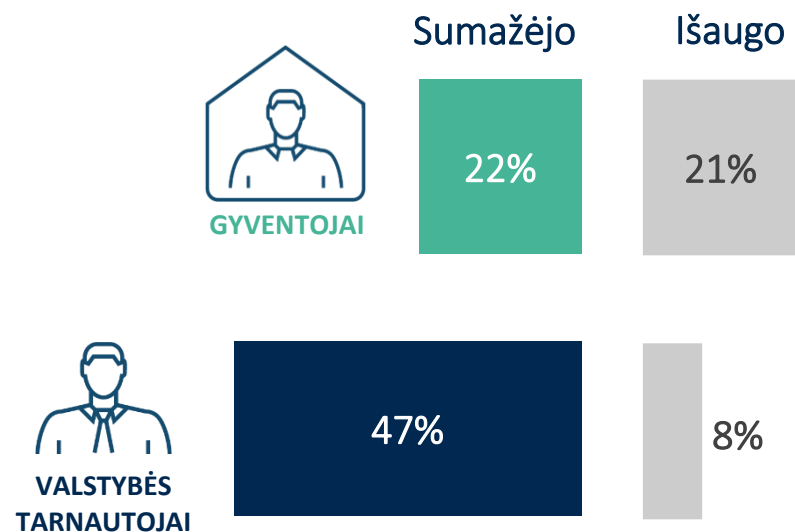
Korupcija – Lietuvoje paplitęs reiškinys

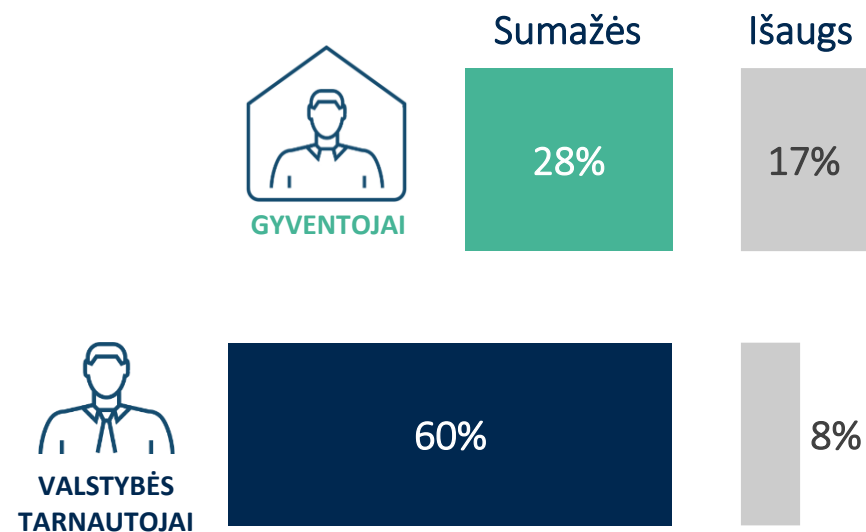
Lietuva sėkmingai sprendžia korupcijos problemas

Korupcijos masto kaitos vertinimas

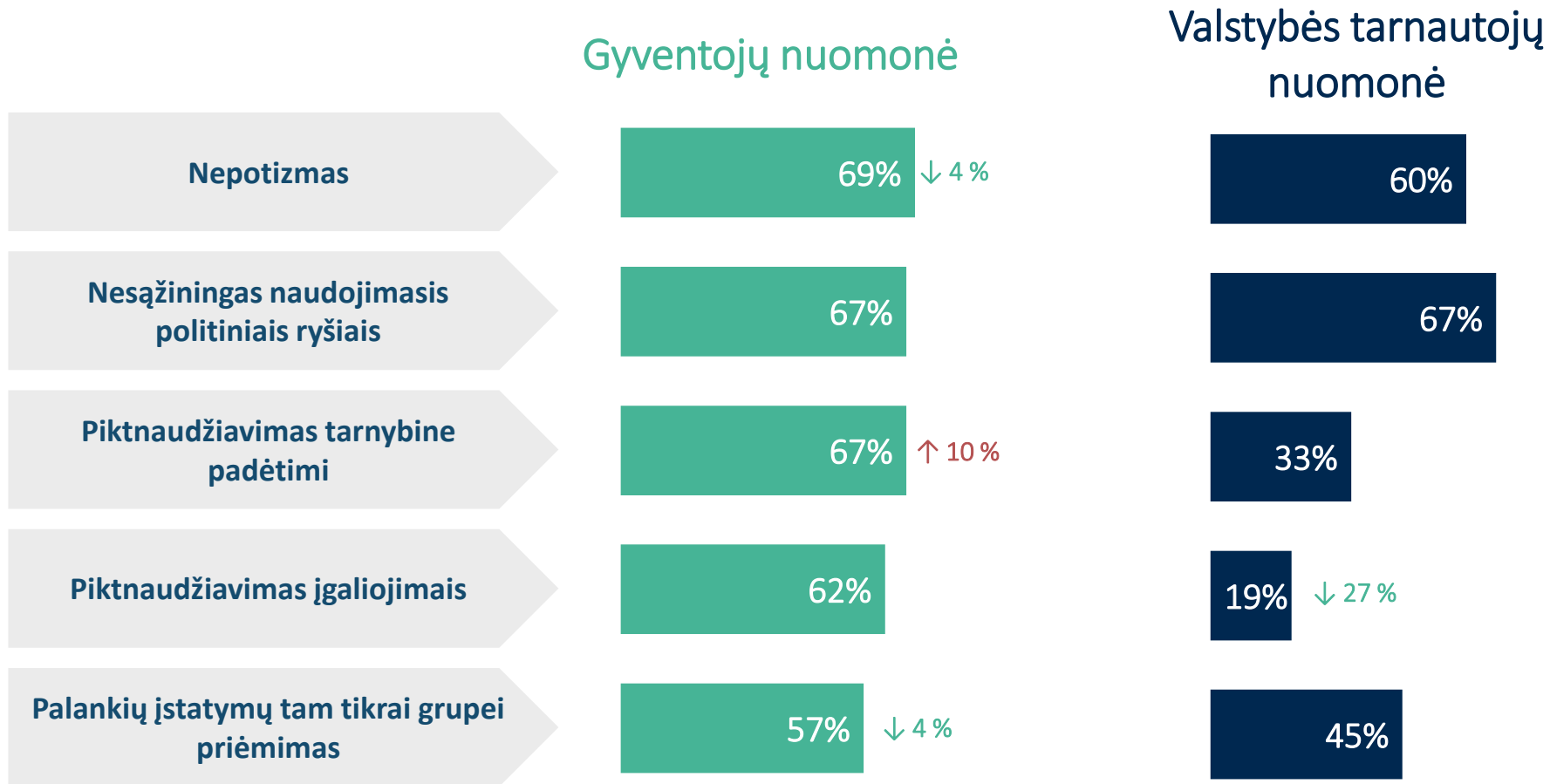
PER PRAĖJUSIUS 1 METUS, KORUPCIJOS MASTAI:

PER ATEINANČIUS 3 METUS, KORUPCIJOS MASTAI:

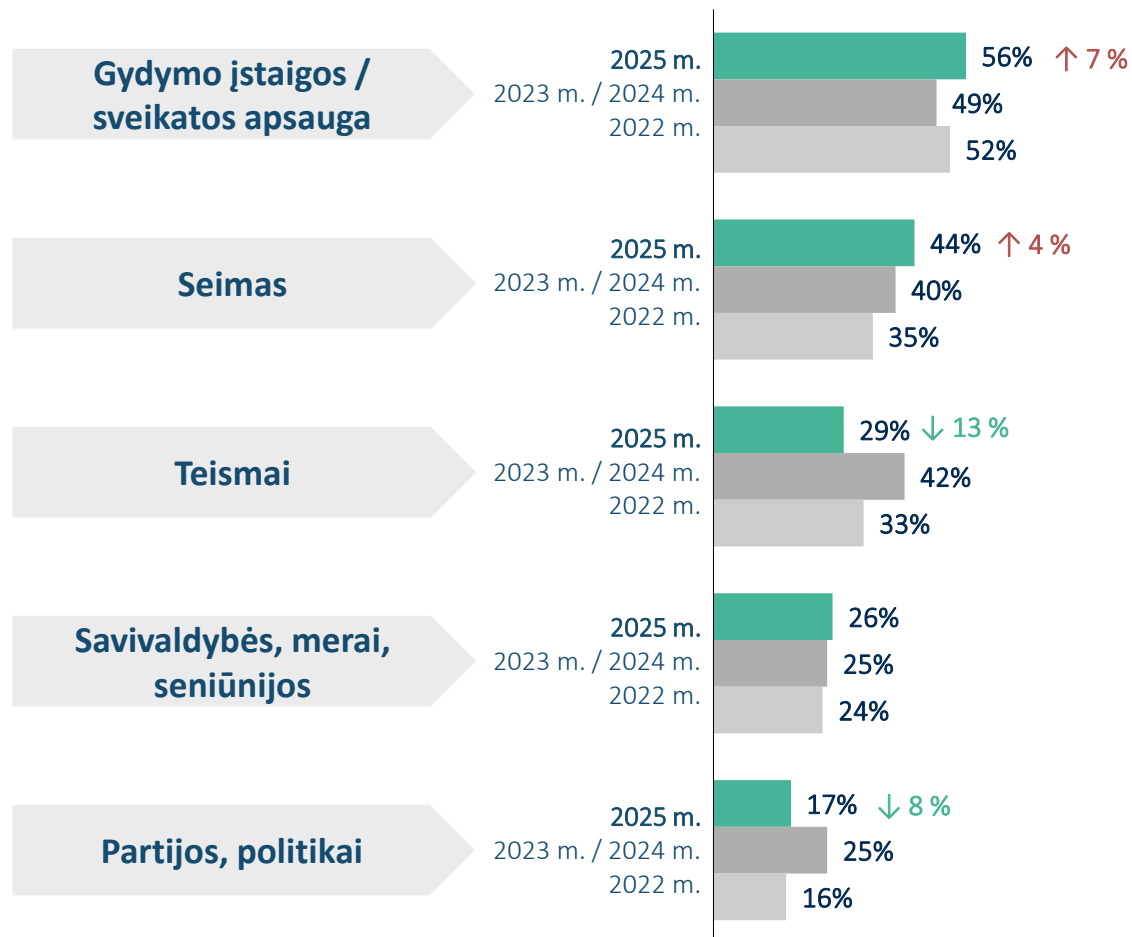
Labiausiai paplitusios korupcijos formos

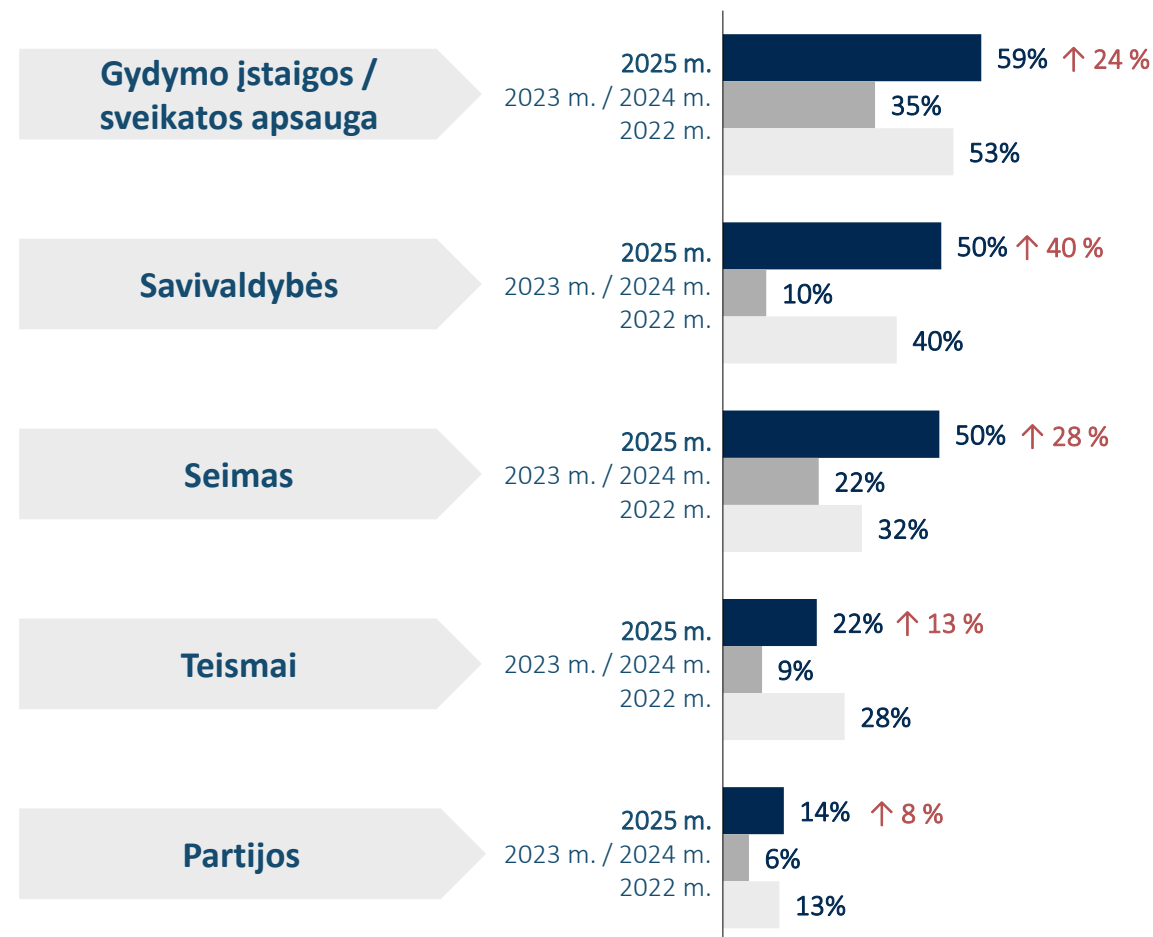
Korupcijos paplitimo institucijose vertinimas

5 INSTITUCIJOS, ĮVARDINTOS KAIP LABIAUSIAI KORUMPUOTOS LIETUVOJE

Gyventojų nuomonė

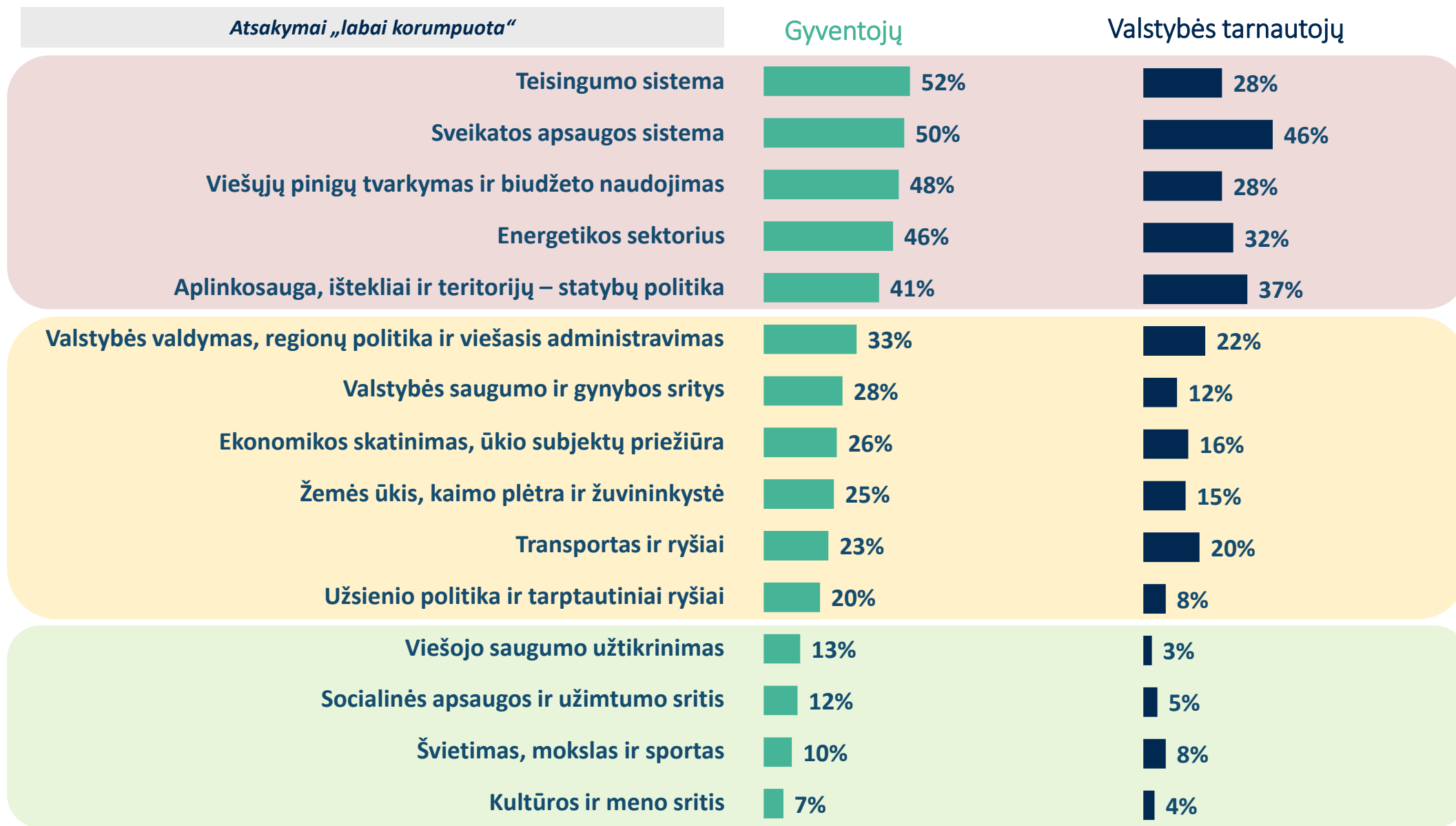

Valstybės tarnautojų nuomonė

Rodyklėmis žymimi statistinę paklaidą peržengiantys pokyčiai, lyginant su 2023-2024 m.

Valstybės valdymo sričių korumpuotumo vertinimas

Viešojo administravimo procedūrų korumpuotumo vertinimas

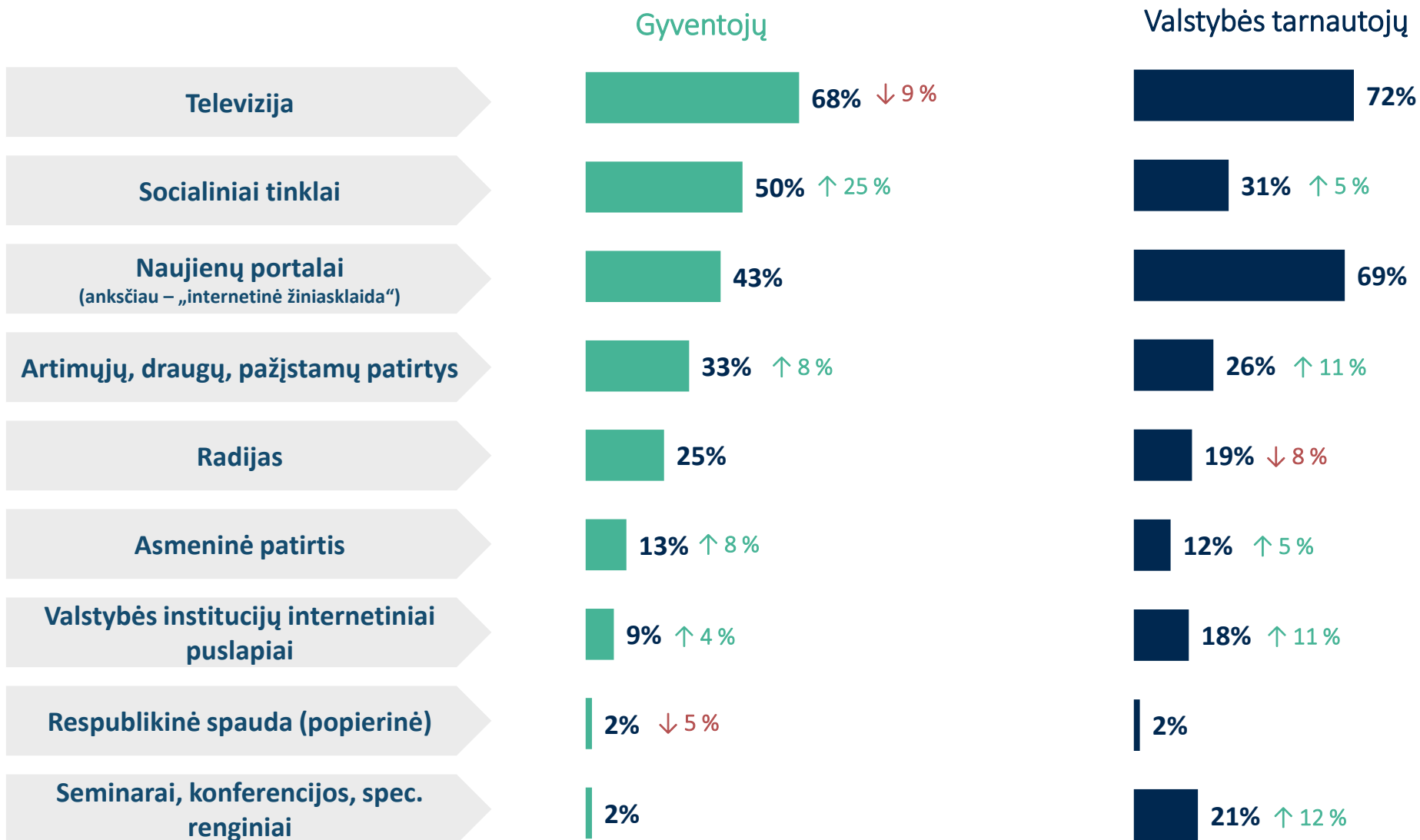
Valstybės tarnautojų

Atsakymai „labai korumpuota“

Tikslinė grupė: valstybės tarnautojai

Informacijos apie korupciją šaltiniai

Respondentai rinkosi iki 3 jiems pagrindinių informacijos apie korupciją šaltinių.
Rodyklėmis žymimi statistinę paklaidą peržengiantys pokyčiai, lyginant su 2023-2024 m.

Pagrindinės įžvalgos: KORUPCIJOS SUVOKIMAS

GYVENTOJAI

- Didžioji dauguma (81 proc.) gyventojų sutinka su teiginiu, kad korupcija yra Lietuvoje paplitęs reiškinys. 26 proc. sutinka, kad Lietuva sėkmingai sprendžia korupcijos problemas. Vertinant korupcijos mastus ateityje, tarp gyventojų daugiau optimistų (28 proc.), manančių, kad korupcijos mastai mažės, nei pesimistų (17 proc.), manančių, kad mastai išaugs. Pozityviau situaciją vertina jaunimas (iki 30 m.), didmiesčių, aukštesnių pajamų gyventojai.
- Kaip labiausiai paplitusias korupcijos formas gyventojai vertina nesąžiningą giminytės / draugystės ir politinių ryšių naudojimą, piktnaudžiavimą tarnybine padėtimi arba įgaliojimais bei palankių įstatymų tam tikrai grupei priėmimą. Palyginti su 2023–2024 m., reikšmingai padaugėjo kaip paplitusį vertinančių piktnaudžiavimą tarnybine padėtimi, ir šiek tiek sumažėjo manančių, kad Lietuvoje labai paplitęs nepotizmas ir palankių įstatymų tam tikrai grupei priėmimas.
- Tarp 5 labiausiai korumpuotų institucijų gyventojai dažniausiai mini gydymo įstaigas, Seimą, teismus, savivaldybes bei partijas ir politikus. Palyginti su 2023–2024 m., gyventojų nuomone, pagerėjo teismų ir partijų / politikų antikorpacinė reputacija. Tarp valstybės valdymo sričių prie labiausiai korumpuotų priskiriamos teisingumo sistema, sveikatos apsaugos sistema, viešųjų pinigų tvarkymas, energetikos sektorius, aplinkosauga, išteklių ir teritorijų – statybų politika.
- Kaip pagrindinius informacijos apie korupciją šaltinius gyventojai nurodo televiziją, soc. tinklus ir internetinę žiniasklaidą. Lyginant su 2023–2024 m., padaugėjo teigiančių, kad informaciją apie korupciją gauna iš asmeninės arba pažįstamų žmonių patirties.

VALSTYBĖS TARNAUTOJAI

- Daugiau kaip pusė tarnautojų (55 proc.) sutinka su teiginiu, kad korupcija yra Lietuvoje yra paplitęs reiškinys, ir tokia pati dalis (55 proc.) sutinka ir su tuo, kad Lietuva sėkmingai sprendžia korupcijos problemas. Valstybės tarnautojų, teigiamai vertinančių Lietuvos pastangas kovoje su korupcija, yra du kartus daugiau nei gyventojų.
- Didesnė dalis tarnautojų (60 proc.) tiki, kad korupcijos mastai šalyje mažės ir toliau. Pozityviau antikorpacinę situaciją ir jos tendencijas vertina nacionalinių įstaigų, pesimistiškiau – savivaldos darbuotojai.
- Tarnautojai, kaip ir gyventojai, nesąžiningą naudojimąsi giminytės / draugystės arba politiniais ryšiais vertina kaip labiausiai Lietuvoje paplitusias korupcijos formas, tačiau jie žymiai rečiau tarp paplitusių formų mini piktnaudžiavimą tarnybine padėtimi arba įgaliojimais.
- Tarnautojų ir gyventojų nuomonė dėl prasčiausių antikorpacinę reputaciją turinčių institucijų sutampa (gydymo įstaigos, savivaldybės, Seimas, teismai ir partijos). Atitinkamai, tarp valstybės valdymo sričių prie labiausiai korumpuotų priskiriamos sveikatos apsaugos sistema, aplinkosauga, išteklių ir teritorijų – statybų politika, energetikos sektorius ir teisingumo sistema, o su šiomis sritimis susijusios procedūros vertinamos kaip labiausiai korumpuotos.
- Dažniausiai informaciją apie korupciją tarnautojai nurodo gaunantys iš televizijos ir internetinės žiniasklaidos. Lyginant su 2023–2024 m., padaugėjo teigiančių, kad informaciją apie korupciją gauna iš asmeninės / pažįstamų žmonių patirties, taip pat iš valstybės institucijų internetinių puslapių bei įvairių renginių.

A blurred background image showing several people in a meeting or office setting. They appear to be looking at documents or a screen. The image is out of focus, with the main subject being the text overlay.

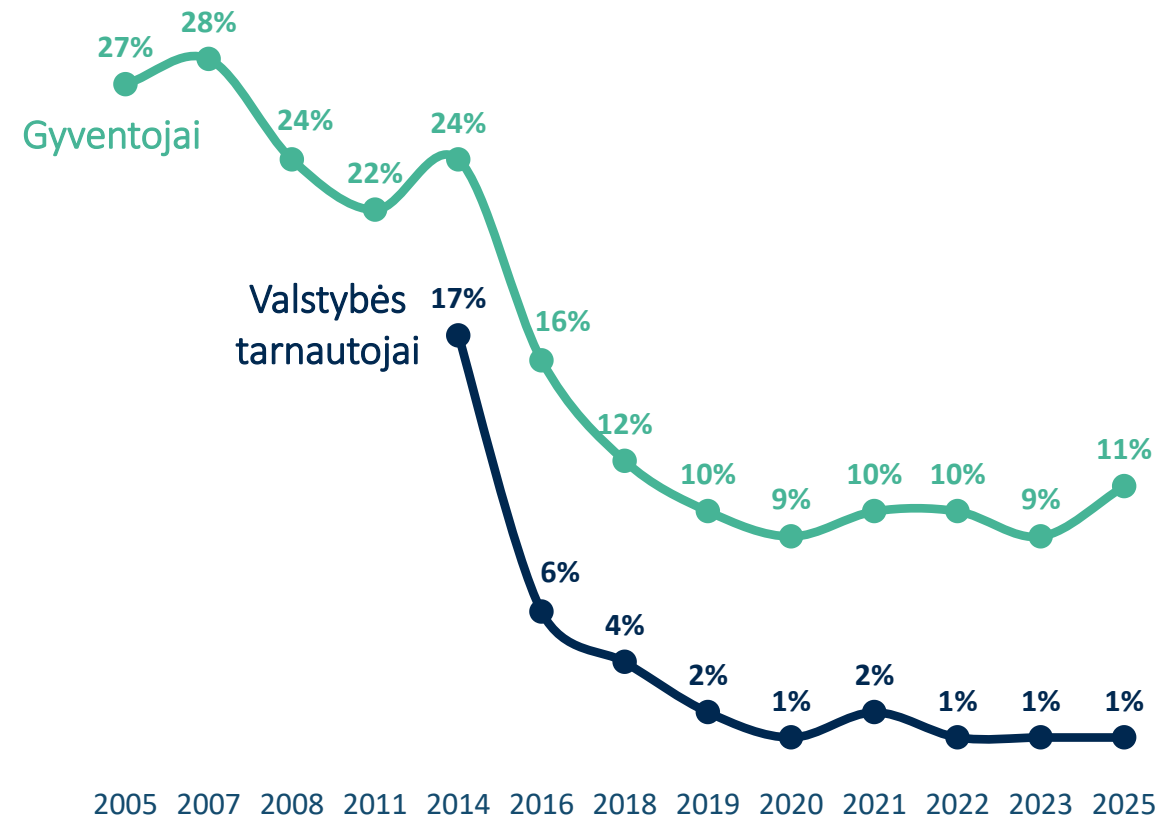
KORUPCIJOS PATIRTIS

A blurred background image showing several people in a meeting or office setting. The focus is on the hands and arms of the individuals, suggesting a collaborative or discussion-based environment. The colors are muted and the overall image is out of focus.

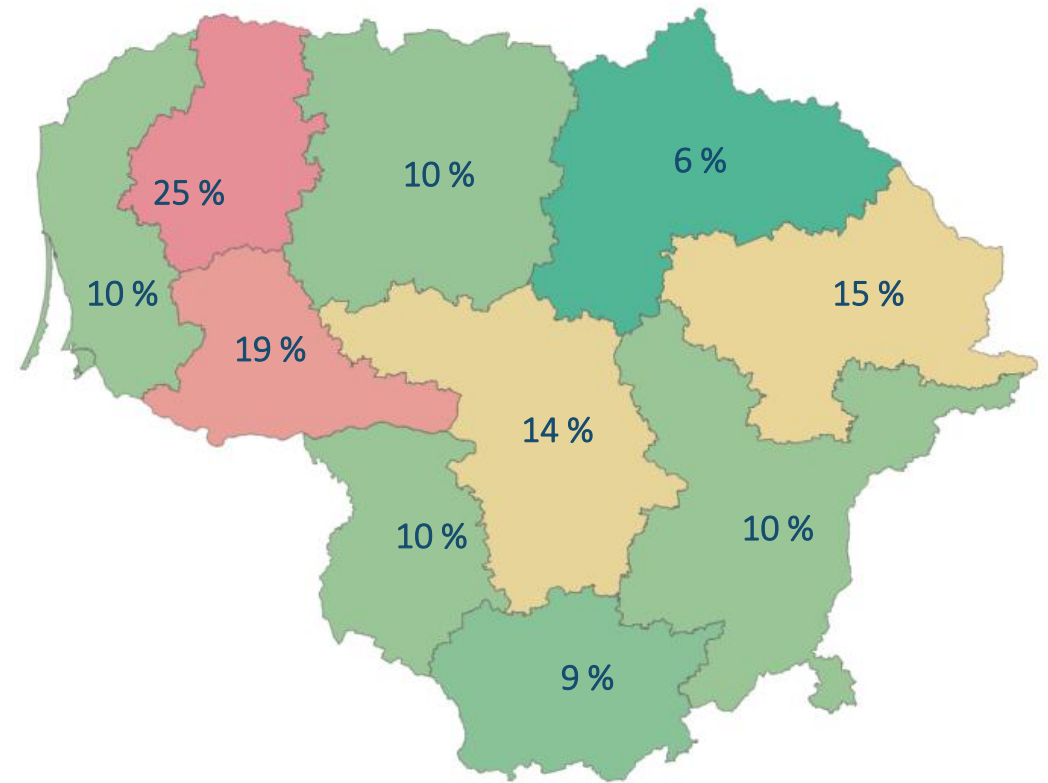
Korupcijos patirtis: kyšininkavimas

Kyšio davimo patirtis

Per pastaruosius 12 mėn. teko duoti kyšį

Gyventojų, nurodžiusių, kad per pastaruosius 12 mėn. jiems teko duoti kyšį, pasiskirstymas pagal apskritį

Kyšio reikalavimo patirtis

Dažniausiai kyšių iš gyventojų reikalavo:
per 3 m. laikotarpį susidūrę su institucija / procedūra respondentai***

Institucijos

2025 2022 2016

 VALSTYBINĖ TERITORIJŲ PLANAVIMO IR STATYBOS INSPEKCIJA**	12 %	-	-
 NACIONALINĖ ŽEMĖS TARNYBA*	9 % 	14 %	-
 MIESTO, RAJONO LIGONINĖS*	8 % 	18 % 	36 %
 NEĮGALUMO IR DARBINGUMO NUSTATYMO TARNYBA*	8 %	11 %	-
 RESPUBLIKINĖS LIGONINĖS / KLINIKOS*	7 % 	22 % 	40 %
 VALSTYBINIAI REABILITACIJOS CENTRAI*	7 %	-	-
 AUTOMOBILIŲ TECH. APŽIŪROS ĮMONĖS / CENTRAI*	5 % 	9 % 	13 %
 TERITORINIAI POLICIJOS KOMISARIATAI*	5 %	-	-

Procedūros

2025 2022 2016

 CHIRURGINĖ OPERACIJA*	16 % 	32 % 	38 %
 NEĮGALUMO LYGIO, DALYVUMO NUSTATYMAS*	12 %	-	-
 SLAUGA LIGONINĖJE*	11 % 	25 %	25 %
 SAVIVALDA: PROCEDŪROS, SUSIJUSIOS SU STATYBOMIS*	11 %	12 %	-
 SAVIVALDA: PROCEDŪROS, SUSIJUSIOS SU ŽEMĖTVARKA*	11 %	-	-
 SIUNTIMŲ Į REABILITACINES SANATORIJAS GAVIMAS*	8 %	8 %	10 %
 VAIRAVIMO EGZAMINO LAIKYMAS**	6 %	-	-
 CIVILINIŲ BYLŲ NAGRINĖJIMAS**	5 %	-	-

*Institucijos / procedūros, su kuriomis per 3/5 metus susidūrė bent 100 respondentų

**Institucijos / procedūros, su kuriomis per 3/5 metus susidūrė bent 30-99 respondentai

***2025 m. tyrimė vertintas 3 m., ankstesniuose – 5 m. laikotarpis

„Atsilyginimo“ patirtis: kyšis ar dovana?

Kyšininkavimo ir „atsilyginimo“ patirtis

GYVENTOJAI

21 %

Per pastaruosius 3 metus tvarkant reikalus neoficialiai atsilygino, nelaikydami to kyšiu*

11 %

Per pastaruosius 12 mėn. davė kyšį

Kyšininkavimo ir „atsilyginimo“ patirties persidengimas*

Nedavė kyšio ir „neatsilygino“ 72%

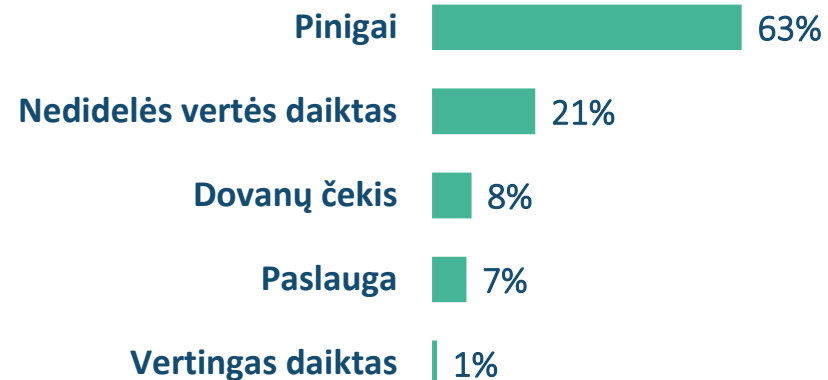
Tik „atsilygino“ 12%

Ir „atsilygino“, ir davė kyšį 9%

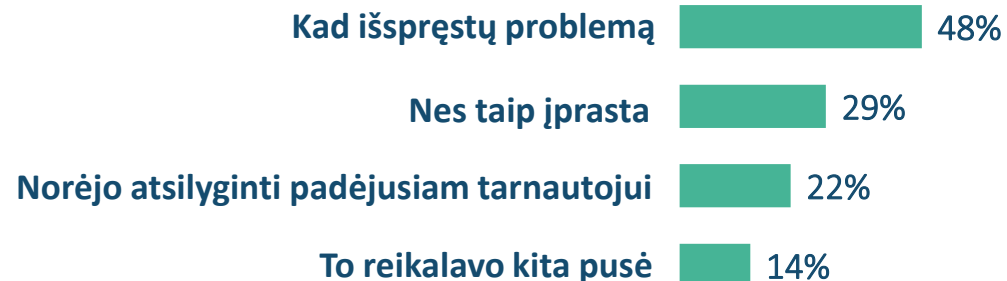
Tik davė kyšį 3%

Nežino, neatsakė 3%

Kyšio forma**

Kyšio davimo priežastys**

Tikslinė grupė: gyventojai

*Respondentai, tvarkę reikalus bent vienoje institucijoje, N=1971

**Respondentai, davę kyšį per pastaruosius 12 mėn., N=233

A blurred background image showing several people in a meeting or office setting. The focus is on the hands and arms of the individuals, suggesting a collaborative or discussion-based environment. The colors are muted and the overall image is out of focus.

Korupcijos patirtis: nepotizmas

Asmeninių ryšių svarba ir naudojimas

SVARBOS SUVOKIMAS

Asmeniniai ryšiai Lietuvoje yra labai svarbūs

Siekiant greičiau ar kokybiškiau gauti viešąsias paslaugas

Norint įsidarbinti ar kilti pareigose viešajame sektoriuje

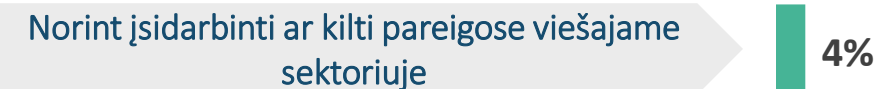
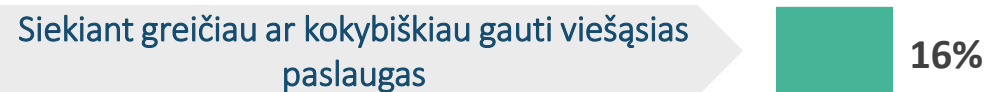
Norint įsidarbinti ar kilti pareigose privačiame sektoriuje

NAUDOJIMOSI PATIRTIS

Per 3 m. teko pasinaudoti asmeniniais ryšiais

GYVENTOJAI

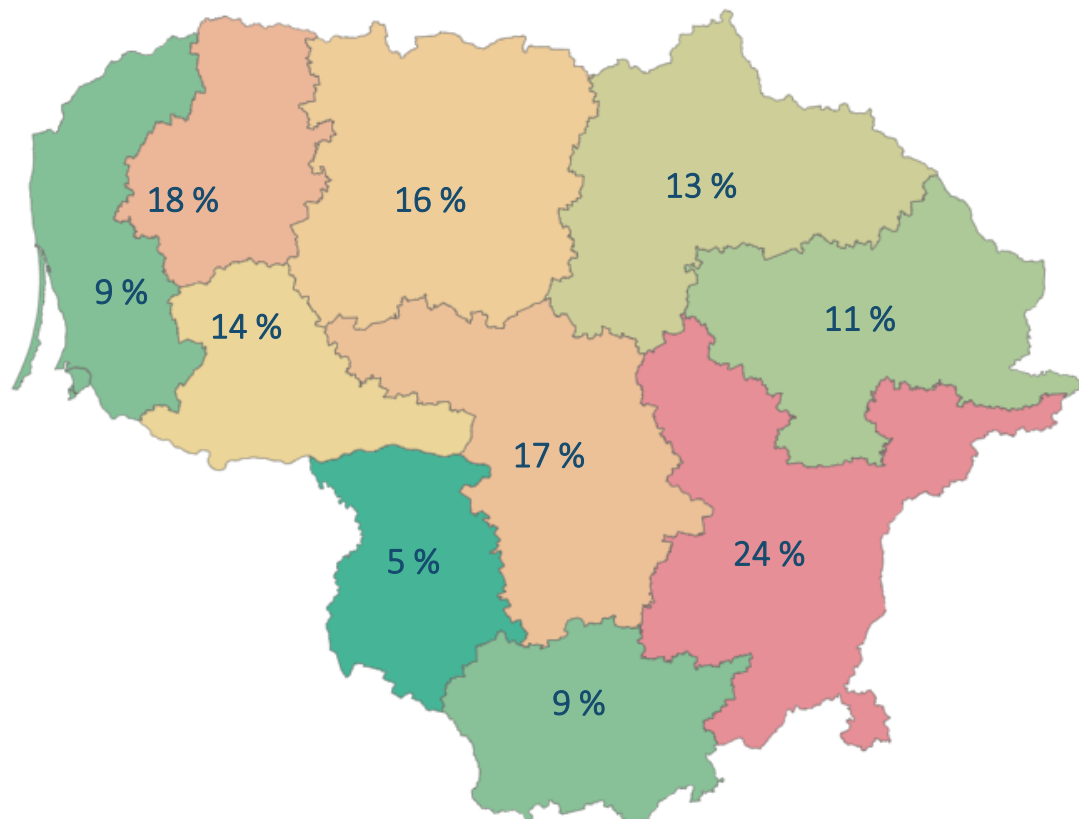
Per 12 mėn. teko darbovietėje susidurti su situacija, kai asmuo siekė pasinaudoti asmeniniais ryšiais

VALSTYBĖS TARNAUTOJAI

Nepotizmo patirtis

Gyventojų, atsakiusių, kad teko pasinaudoti ryšiais per pastaruosius 3 m., pasiskirstymas pagal apskritį

Naudojimosi ryšiais indeksai:

Dažniausiai gyventojai naudojami ryšiais:
per 3 m. laikotarpį susidūrę su institucija / procedūra respondentai***

Institucija / procedūra	2025
ĮDARBINIMAS Į VALSTYBĖS TARNYBĄ**	26%
VALSTYBINĖ TERITORIJŲ PLANAVIMO IR STATYBOS INSPEKCIJA**	16%
SAVIVALDA: SPRENDIMŲ PRIĖMIMAS DĖL INFRASTRUKTŪROS IR APLINKOS PRIEŽIŪROS**	15%
CHIRURGINĖ OPERACIJA*	14%
SAVIVALDA: PROCEDŪROS, SUSIJUSIOS SU ŽEMĖTVARKA*	13%
NACIONALINĖ ŽEMĖS TARNYBA*	11%
SAVIVALDA: PROCEDŪROS, SUSIJUSIOS SU STATYBOMIS*	10%

*Institucijos / procedūros, su kuriomis per 3/5 metus susidūrė bent 100 respondentų

**Institucijos / procedūros, su kuriomis per 3/5 metus susidūrė bent 30-99 respondentai

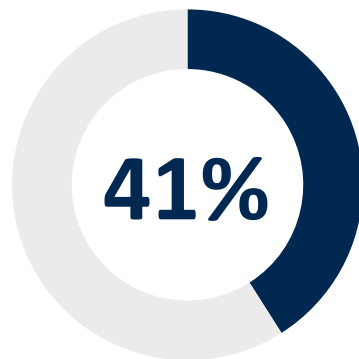
A blurred background image showing several people in a meeting or office setting, with their hands and faces out of focus. A dark blue rectangular box is overlaid on the lower left portion of the image, containing white text. A thin yellow line is visible at the bottom of the page, starting from the left edge and ending under the blue box.

Korupcijos apraiškos viešajame sektoriuje

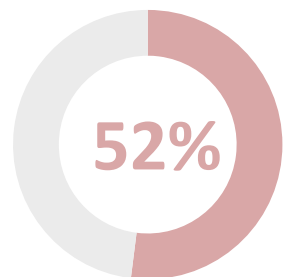
Valstybės tarnautojų susidūrimas su korupcija viešajame sektoriuje

Asmeniškai susidūrė su bent viena pateikta korupcine situacija per pastaruosius 3 metus:

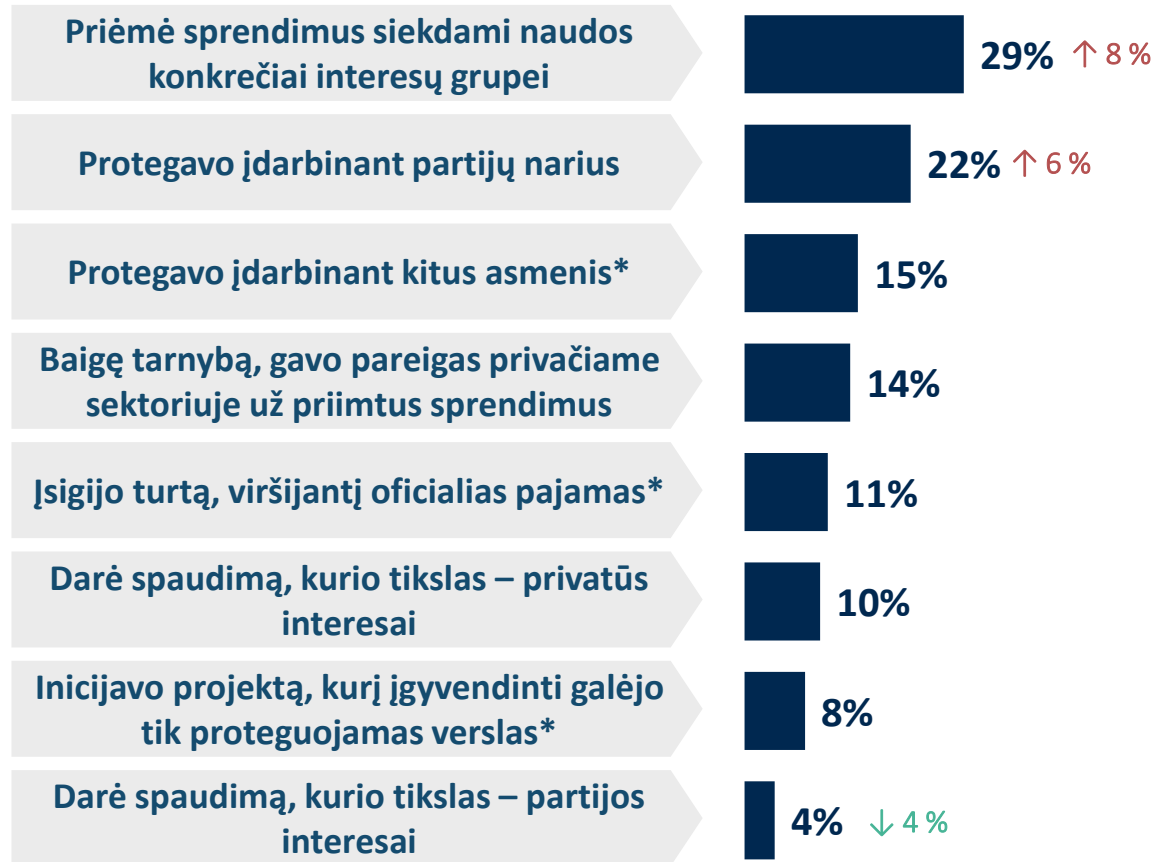
Visi valstybės tarnautojai

Savivaldoje dirbantys tarnautojai

Susidūrė su korupcine situacija, kai politikai ar valstybės tarnautojai:

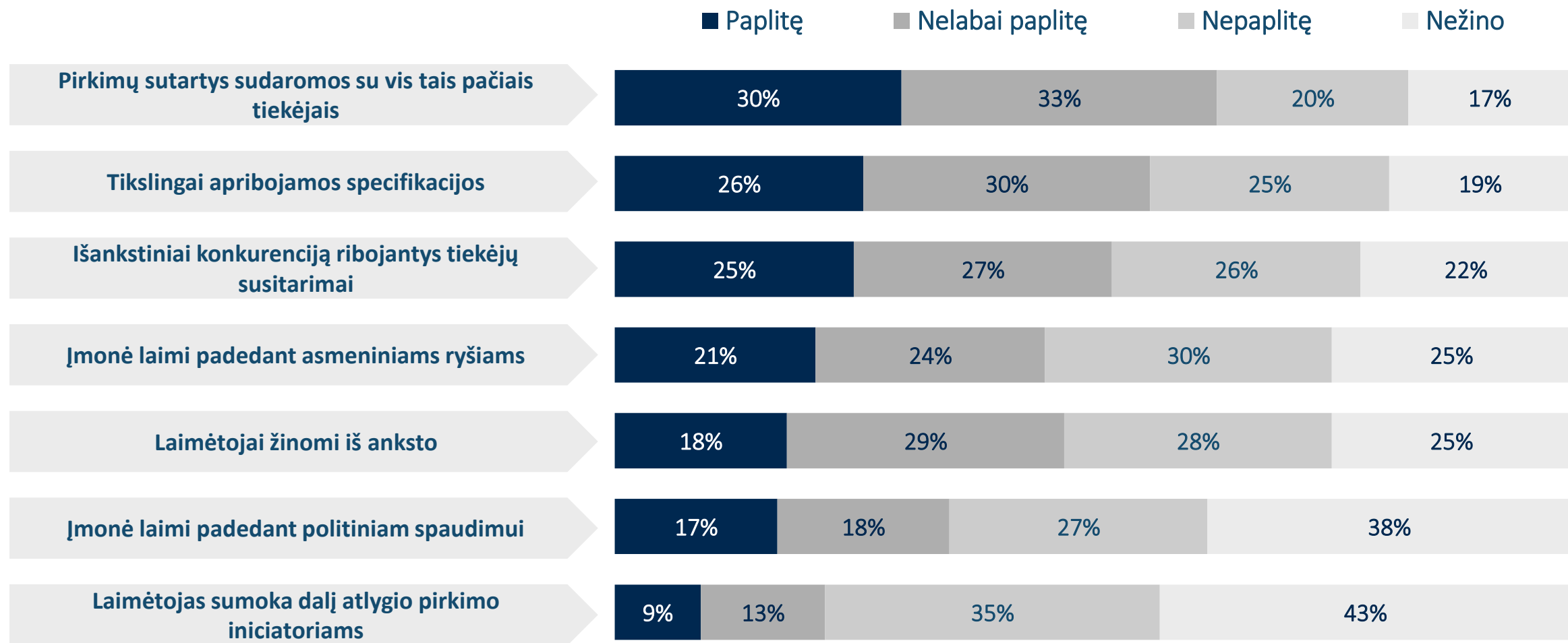

Tikslinė grupė: valstybės tarnautojai

Rodyklėmis žymimi statistinę paklaidą peržengiantys pokyčiai, lyginant su 2023-2024 m.

*2025 m. įtrauktos papildomos situacijos

Neskaidrių praktikų viešuosiuose pirkimuose paplitimo vertinimas

Tikslinė grupė: valstybės tarnautojai, kurie susiduria su viešaisiais pirkimais bent retkarčiais, N=174

Keitėsi klausimo formulotė, palyginimai su ankstesniais metais negalimi

Pagrindinės įžvalgos: KORUPCIJOS PATIRTIS

GYVENTOJAI

- Korupcijos patirtis yra gerokai mažesnė, nei paplitimo vertinimas – 11 proc. gyventojų teigia davę kyšį per pastaruosius 12 mėn. Davusių kyšių gyventojų dalis reikšmingai nesikeičia nuo 2020 m. Palyginti su kitomis apskritimis, Telšių ir Tauragės apskričių gyventojai dažniau nurodė davę kyšį.
- Pagrindinė kyšio forma – pinigai. Kyšių davimas intensyvėja nuo 30 metų amžiaus, o „pikas“ pasiekiamas 50-59 m. amžiaus grupėje. Kyšio davimo patirtis gali būti siejama su asmens gyvenimo laikotarpiu, kai reikalai viešosiose institucijose yra tvarkomi dažniau.
- Kyšio davimas yra susijęs ne tiek su tiesioginiu reikalavimu, kiek su kultūrinėmis nuostatomis: kyšis suvokiamas kaip būdas išspręsti problemą, kaip būdas „atsidėkoti“, arba manoma, kad taip daro dauguma. Kyšio kaip būdo „atsidėkoti“ suvokimas labiau būdingas jaunimui iki 30 m., o vyresnio amžiaus respondentai, ypač 70 metų ir vyresni, dažniau mano, kad taip elgiasi dauguma.
- Nors didžiausia kyšininkavimo rizika siejama su sveikatos priežiūros įstaigomis, vertinant ilgalaikėje perspektyvoje situacija gerėja. Palyginus 2016 m. ir 2025 m. duomenis, reikšmingai sumažėjo gyventojų dalis, kurie teigia susidūrę su kyšio reikalavimais respublikinėse bei miestų ir rajonų ligoninėse ar klinikose.
- Ne visus neoficialius „atsidėkojimus“ gyventojai suvokia kaip kyšius. 21 proc. gyventojų teigia, kad per pastaruosius 3 metus tvarkant reikalus neoficialiai atsilygino, nelaikydami to kyšiu. Tikėtina, kad kyšis dažniau suvokiamas kaip atsilyginimas **prieš** paslaugos suteikimą, o atsilyginimas **po** paslaugos suteikimo dažniau suvokiamas kaip „padėka“.
- Asmeniniai ryšiai gyventojų suvokiami kaip svarbūs naudojantis viešosiomis paslaugomis ir darbinėje sferoje. 16 proc. gyventojų teigia, kad per pastaruosius 3 m. teko pasinaudoti ryšiais siekiant greičiau ar kokybiškiau gauti viešąsias paslaugas (dažniau tai – Vilniaus apskrities gyventojai). Tarp pasinaudojusių konkrečia institucija ar procedūra, dažniausiai gyventojai nurodo pasinaudoję ryšiais darbindamiesi į valstybės tarnybą, tvarkydami reikalus Valstybinėje teritorijų planavimo ir statybos inspekcijoje bei dalyvaudami sprendimų dėl infrastruktūros ir aplinkos priežiūros priėmimo savivaldybėse.

VALSTYBĖS TARNAUTOJAI

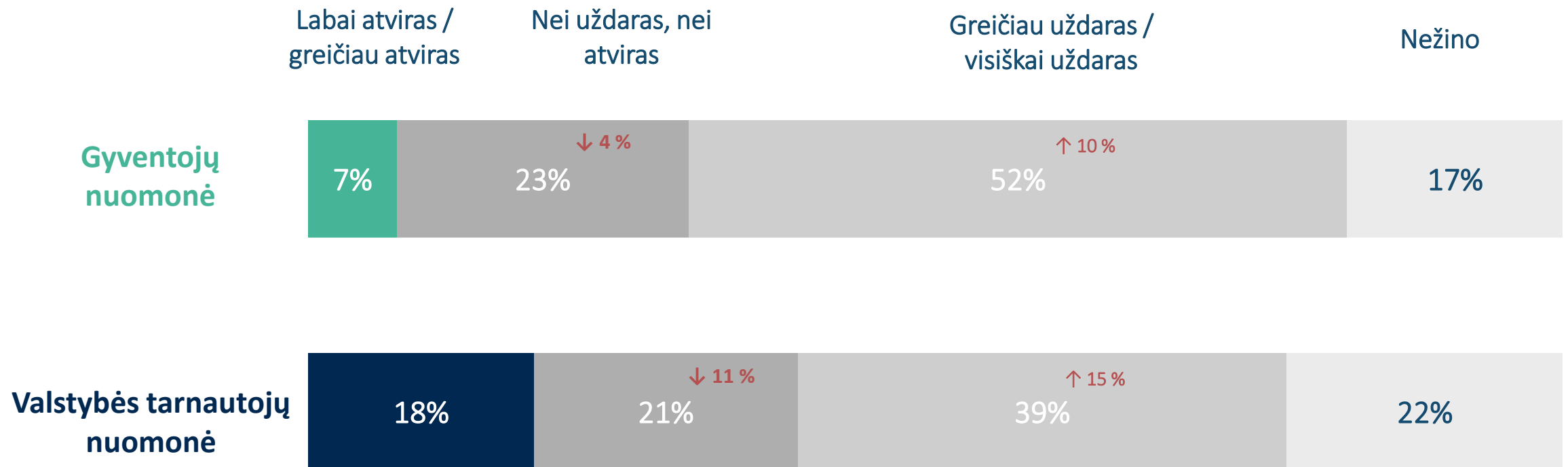
- Tarnautojų, nurodžiusių, kad per pastaruosius 12 mėn. yra davę kyšį, dalis yra labai maža – 1 proc. – ir per pastaruosius kelis metus nesikeičia.
- Lyginant su gyventojais, tarnautojai asmeninius ryšius vertina kaip mažiau svarbius. Maždaug vienas iš dešimties tarnautojų teigia per 12 mėn. darbovietėje susidūręs su situacija, kai kažkas naudojosi asmeniniais ryšiais norėdamas įsidarbinti ar kilti pareigose, siekdamas palankaus sprendimo arba norėdamas gauti greitesnes ar kokybiškesnes viešąsias paslaugas.
- 41 proc. valstybės tarnautojų teigė per pastaruosius 3 metus susidūrę bent su viena iš aštuonių pateiktų situacijų. Dažniausiai buvo nurodomos situacijos, kai politikai ar valstybės tarnautojai priėmė sprendimus siekdami naudoti konkrečioms interesų grupėms (29 proc.), kai, baigę tarnybą, gavo pareigas privačiame sektoriuje už priimtus sprendimus (14 proc.), arba kai politikai protegavo partijų narius (22 proc.) ar kitus asmenis (15 proc.) įdarbinant. Palyginti su ankstesniais metais, padaugėjo teigiančių, kad susidūrė su konkrečiai interesų grupei naudingų sprendimų priėmimu ir partijų narių protegavimu įdarbinant.
- Kalbant apie viešųjų pirkimų skaidrumą, tarp labiausiai paplitusių viešuosiuose pirkimuose buvo minimos situacijos, kai pirkimų sutartys sudaromos su visais tais pačiais pirkėjais, kai tikslingai apribojamos specifikacijos arba kai tiekėjai tarpusavyje įgyvendina išankstinius susitarimus, kurie riboja konkurenciją.

A blurred background image showing several people in a meeting or collaborative work environment. They appear to be looking at documents or screens, with their hands and faces slightly out of focus. The overall tone is professional and collaborative.

SPRENDIMO PRIĖMIMO ATVIRUMAS

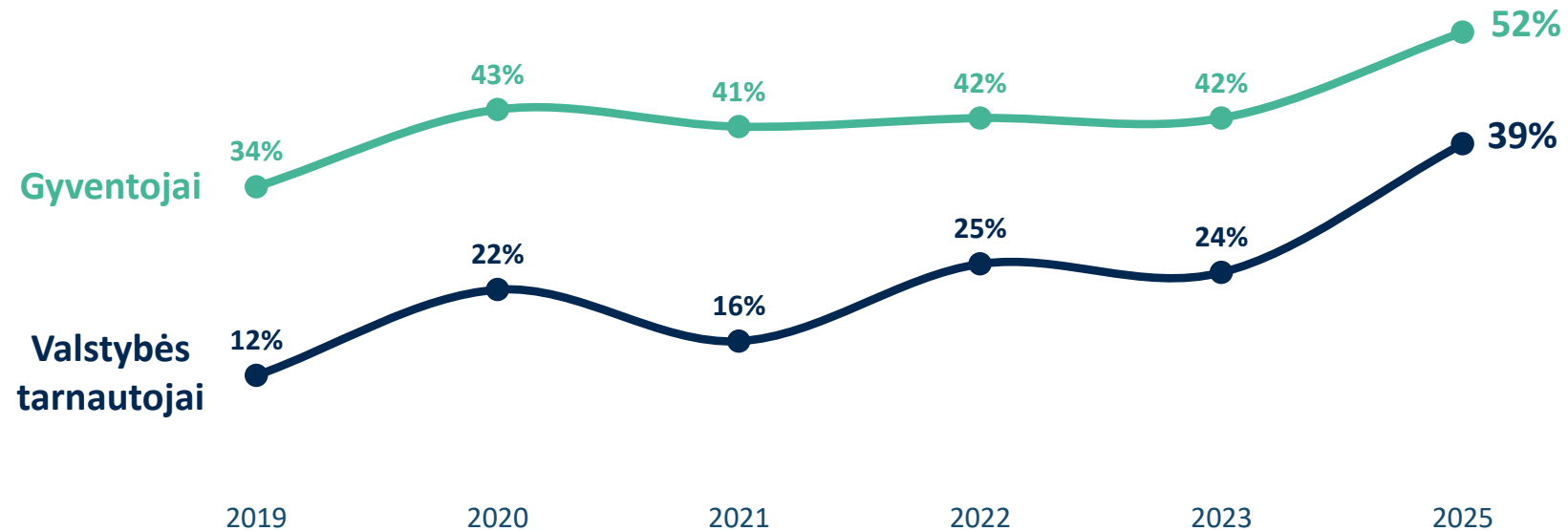
Sprendimų priėmimo atvirumo vertinimas I

Ar Lietuvoje į sprendimų priėmimą vienodai gali įsitraukti visos suinteresuotos grupės: *kiek atviras sprendimų priėmimas Lietuvoje?*

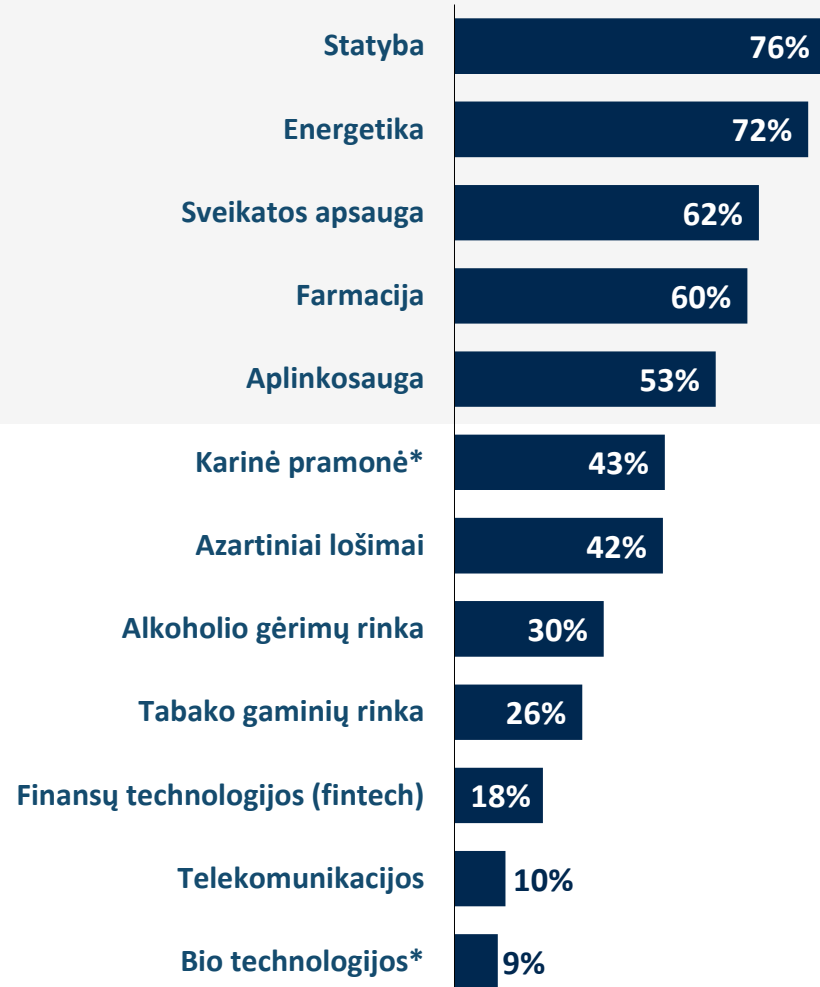
Sprendimų priėmimo atvirumas vertinimas II

Ilgalaikė perspektyva: sprendimų priėmimas Lietuvoje yra visiškai / greičiau uždaras

Sprendimų priėmimas: sritys ir veikėjai

Sritis, kuriose dažniausiai siekiama daryti įtaką

Veikėjai, kurie dažniausiai siekia daryti įtaką

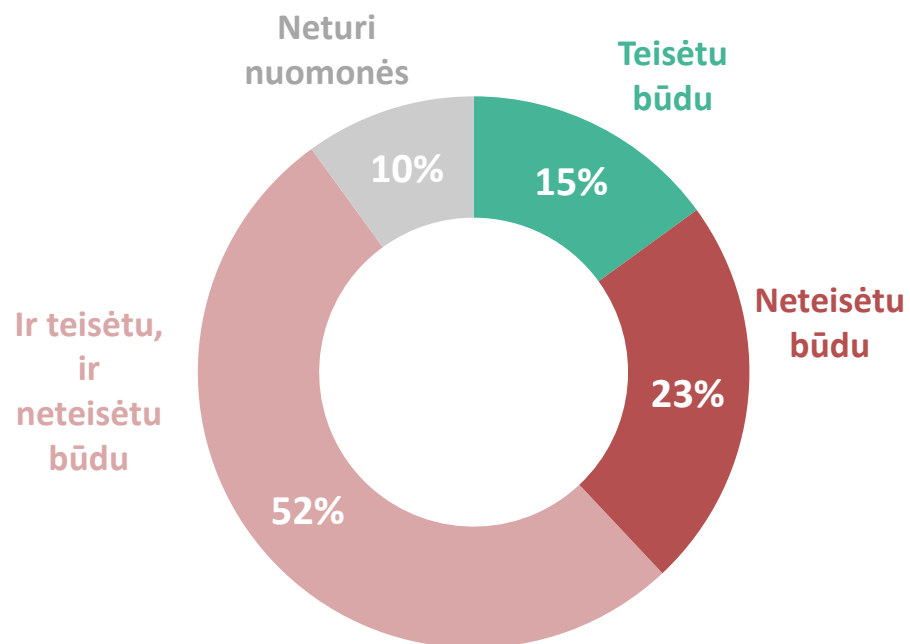
Tikslinė grupė: valstybės tarnautojai, kurie žino atvejus, kai buvo siekiama daryti įtaką sprendimų priėmimui, N=250

Keitėsi tikslinė grupė, palyginimai su ankstesniais metais negalimi

Sprendimų priėmimas: būdai

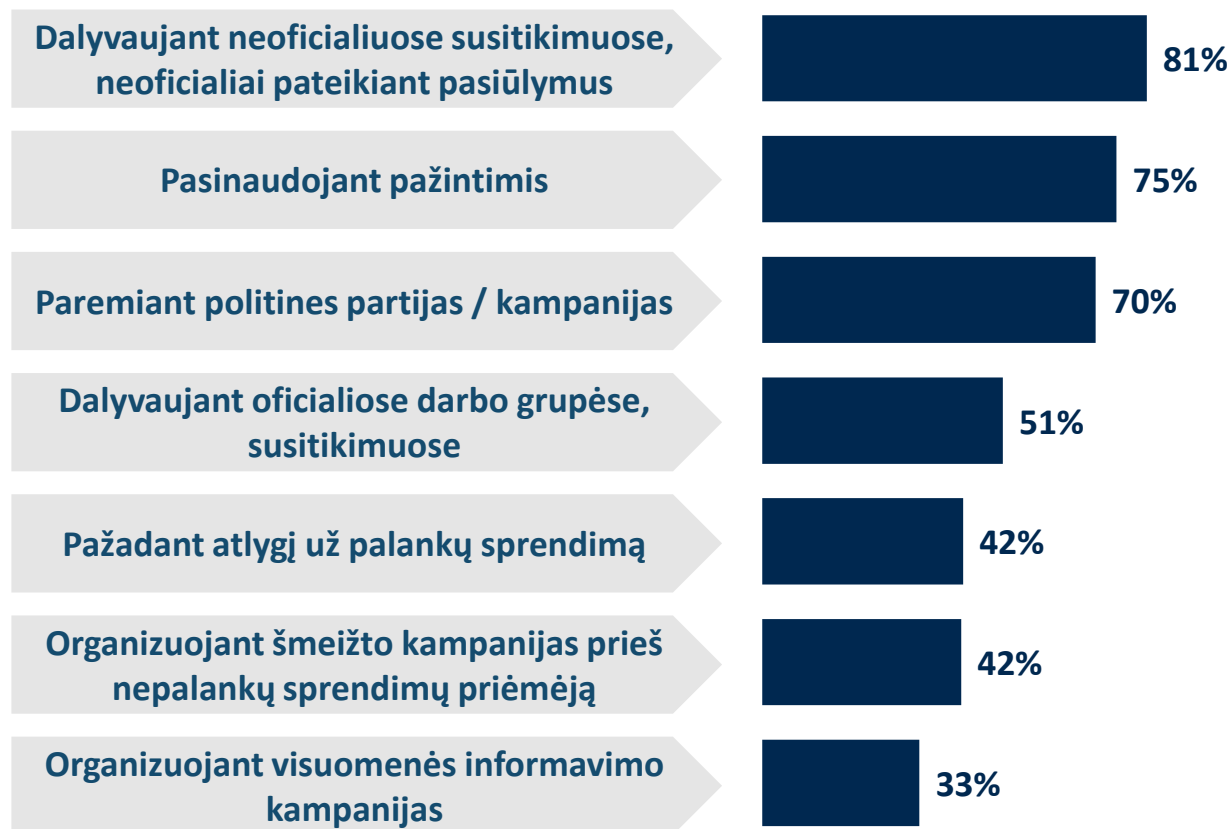
Kai buvo siekta daryti įtaką sprendimų priėmimui, teisės aktų leidybai, tai daryta:

Valstybės tarnautojų nuomonė

Būdai, kuriais dažniausiai siekiama daryti įtaką sprendimų priėmimui Lietuvoje:

Valstybės tarnautojų nuomonė

Tikslinė grupė: valstybės tarnautojai, kurie žino atvejus, kai buvo siekiama daryti įtaką sprendimų priėmimui, N=250

Keitėsi tikslinė grupė, palyginimai su ankstesniais metais negalimi

Pagrindinės išvalgos: SPRENDIMŲ PRIĖMIMO SKAIDRUMAS

- Didesnė dalis gyventojų (52 proc.) ir tarnautojų (39 proc.) mano, kad sprendimų priėmimas Lietuvoje yra uždaras ar labai uždaras, ir palyginti su ankstesniais metais, abejose grupėse ši dalis augo (10 proc. padidėjo gyventojų dalis ir 15 proc. – tarnautojų). Kaip uždarą sprendimų priėmimą Lietuvoje dažniau vertina 60-69 metų gyventojai, rečiau – jaunesni kaip 29 metų gyventojai.
- Valstybės tarnautojų nuomone, didžiausią įtaką sprendimų priėmimui siekiama daryti statybų, energetikos, sveikatos apsaugos ir farmacijos sektoriuose.
- Daugiau kaip pusė valstybės tarnautojų, susidūrusių su atvejais, kai buvo siekiama daryti įtaką sprendimų priėmimui, mano, kad įtaką buvo bandoma daryti tiek teisėtais, tiek neteisėtais būdais. Dažniausiai minėti įtakos darymo būdai: neoficialūs susitikimai, naudojimas pažintimis ir politinių partijų rėmimas.
- Tarnautojų nuomone, sprendimų priėmimui Lietuvoje įtaką dažniausiai siekia daryti registruoti lobistai (65 proc.), asociacijos (49 proc.), įmonės (43 proc.).

A blurred background image showing several people in a meeting or office setting. They appear to be looking at documents or a screen. The image is out of focus, emphasizing the text overlay.

ANTIKORUPCINIS POTENCIALAS

A blurred background image showing several people in a meeting or office setting. They appear to be looking at documents or a screen. The image is out of focus, emphasizing the text in the foreground.

Antikorupcinės nuostatos

Korupcinių situacijų atpažinimas

Gyventojų

Valstybės tarnautojų

Savivaldybė perka įrangą iš mero draugo įmonės už gerokai didesnę kainą

Politikas balsuoja už įstatymą, kuris palankus jo paties verslui

Jaunas vyras sumoka tarpininkui, kad būtų įrašytas kaip netinkamas karo tarnybai dėl netikros sveikatos problemos

Futbolo žaidėjai sutiko pralaimėti rungtynes mainais į piniginį atlygį

Aplinkosaugos pareigūnas suteikė leidimą pažįstamo įmonei neatlikęs reikalingų patikrinimų

Asmuo tik dėl turimų pažiūrų įsidarbina į valstybės instituciją

Norėdamas atsidėkoti valstybės tarnautojui už greičiau gautą statybos leidimą asmuo atnešė jam dovaną

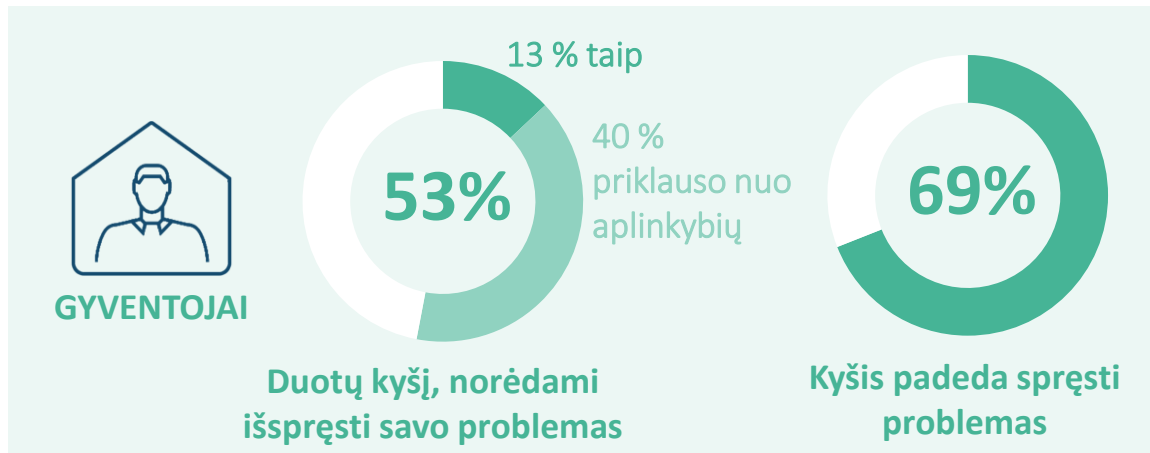

Asmuo gydytojui atsidėkojo pinigais po sėkmingai atliktos operacijos ar procedūros

Kyšio toleravimas ir nedavimo priežastys

Kyšio toleravimas

Nedavė kyšio, nes:

Gyventojai

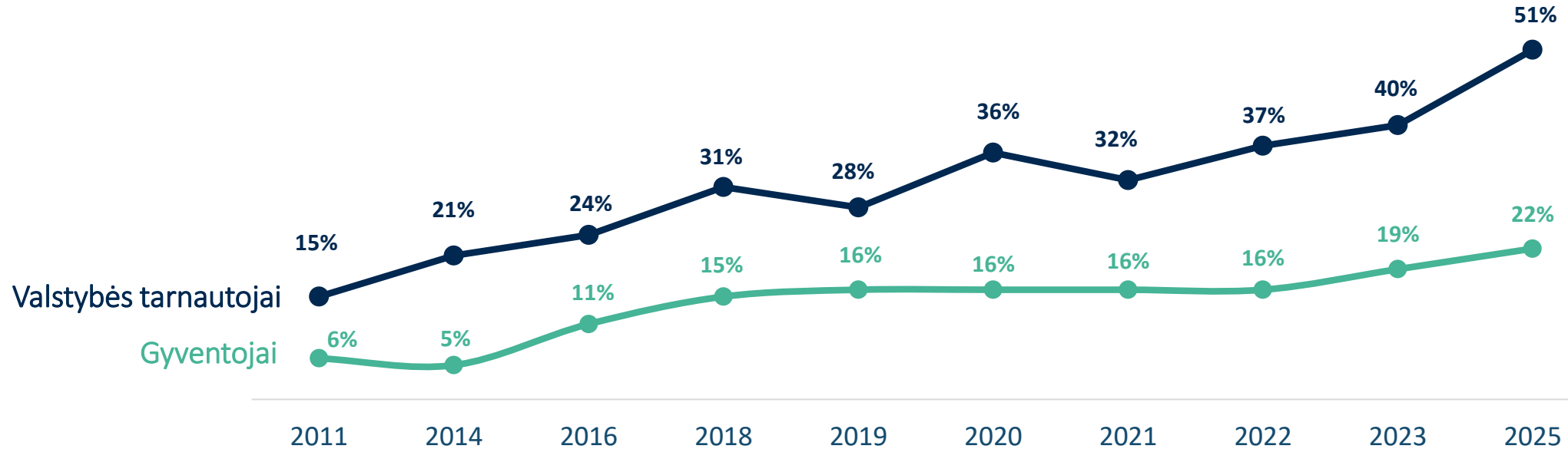

Valstybės tarnautojai

Kyšio nedavimo priežastys

„Nes taip pažeisčiau įstatymus“

A blurred background image showing several people in a meeting or discussion. They are gathered around a table, with some hands visible as if gesturing or pointing at documents. The overall scene is out of focus, emphasizing the text in the foreground.

Antikorupcinė elgsena

Pranešimo apie korupciją potencialas (1)

Pranešimas apie korupciją

GYVENTOJAI

57 %

Žino, kur pranešti

↑ 6 %
19 %

Praneštų

6 %

Pranešė*

↑ 24 %

95 %

Žino, kur pranešti

↑ 13 %
63 %

Praneštų

17 %

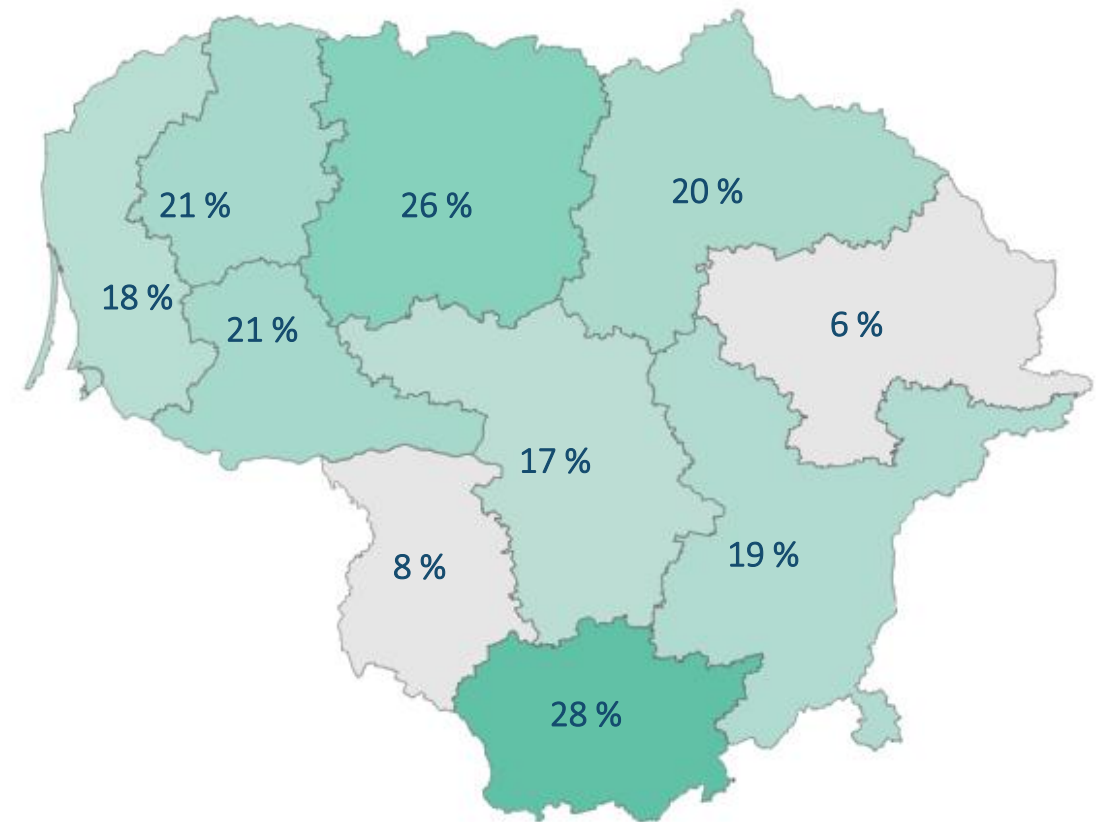

Pranešė*

VALSTYBĖS
TARNAUTOJAI

Gyventojų, atsakiusių, kad praneštų apie korupcijos atvejį ateityje, pasiskirstymas pagal apskritį

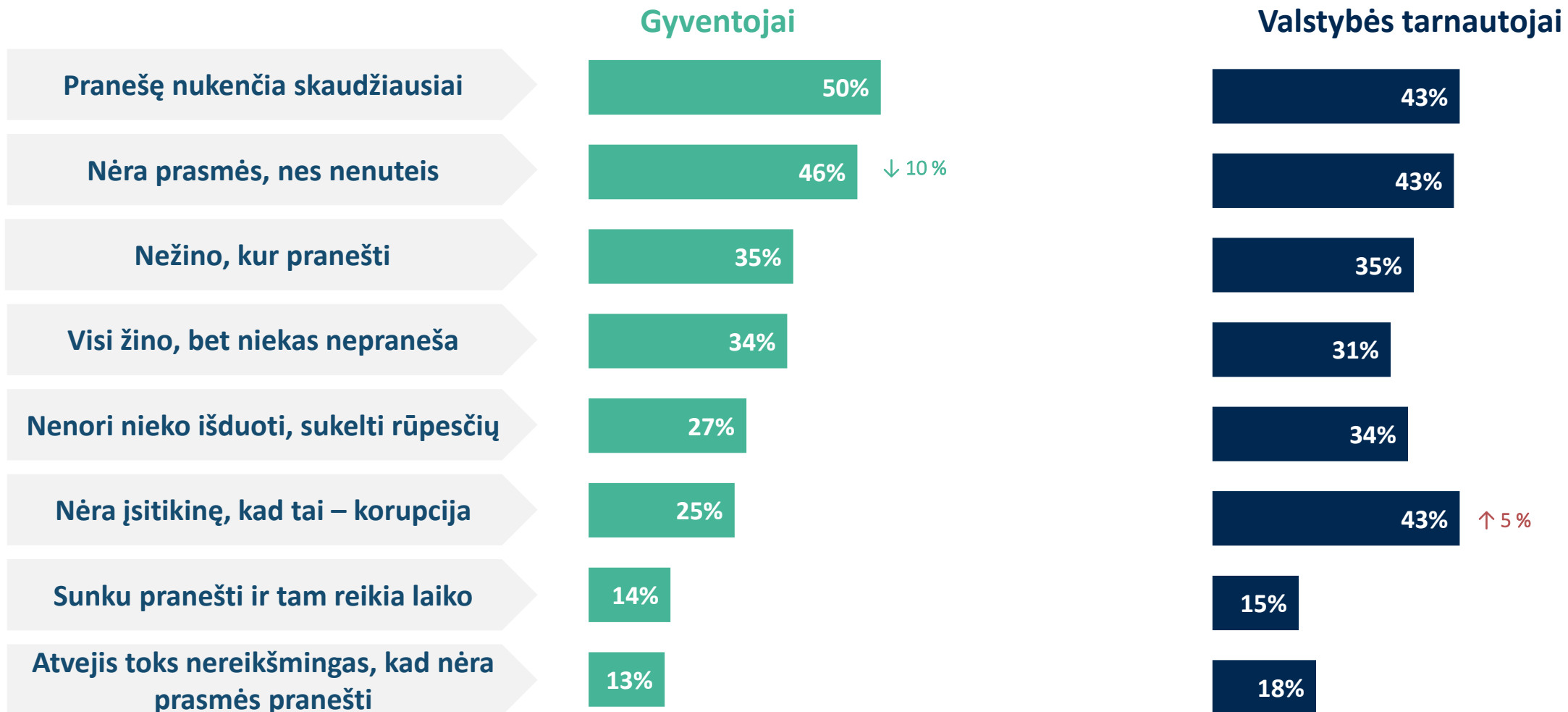

Rodyklėmis žymimi statistinę paklaidą peržengiantys pokyčiai, lyginant su 2023-2024 m.

*Procentai skaičiuojami nuo respondentų, kurie nurodė susidūrę su galimai korupcinėmis situacijomis

Pranešimo apie korupciją potencialas (2)

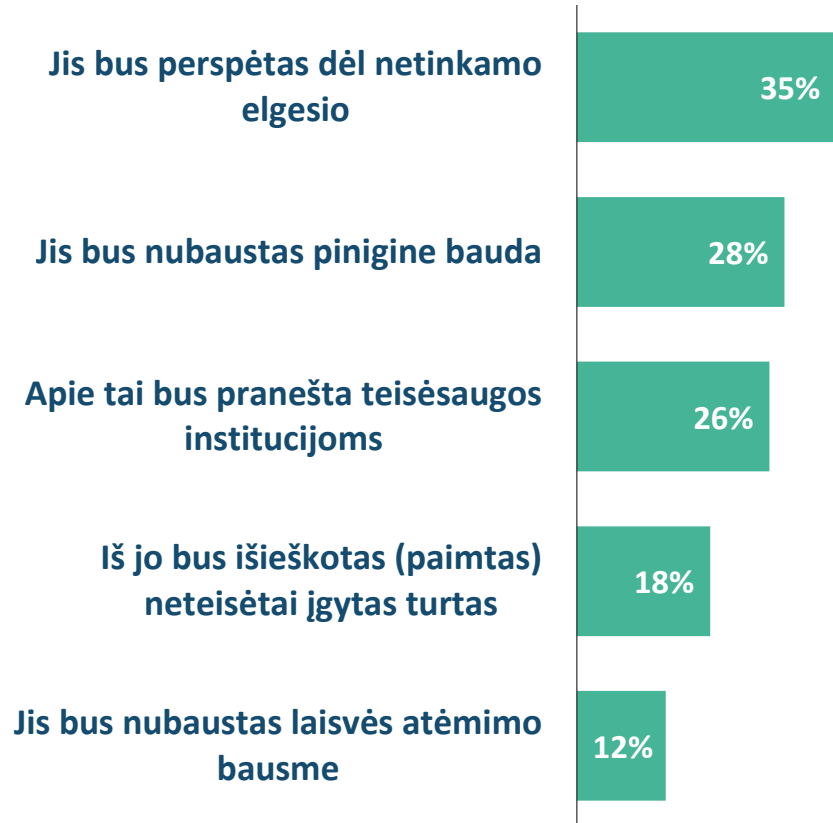
Priežastys, dėl kurių asmenys nepraneša apie kyšio davimą ar paėmimą

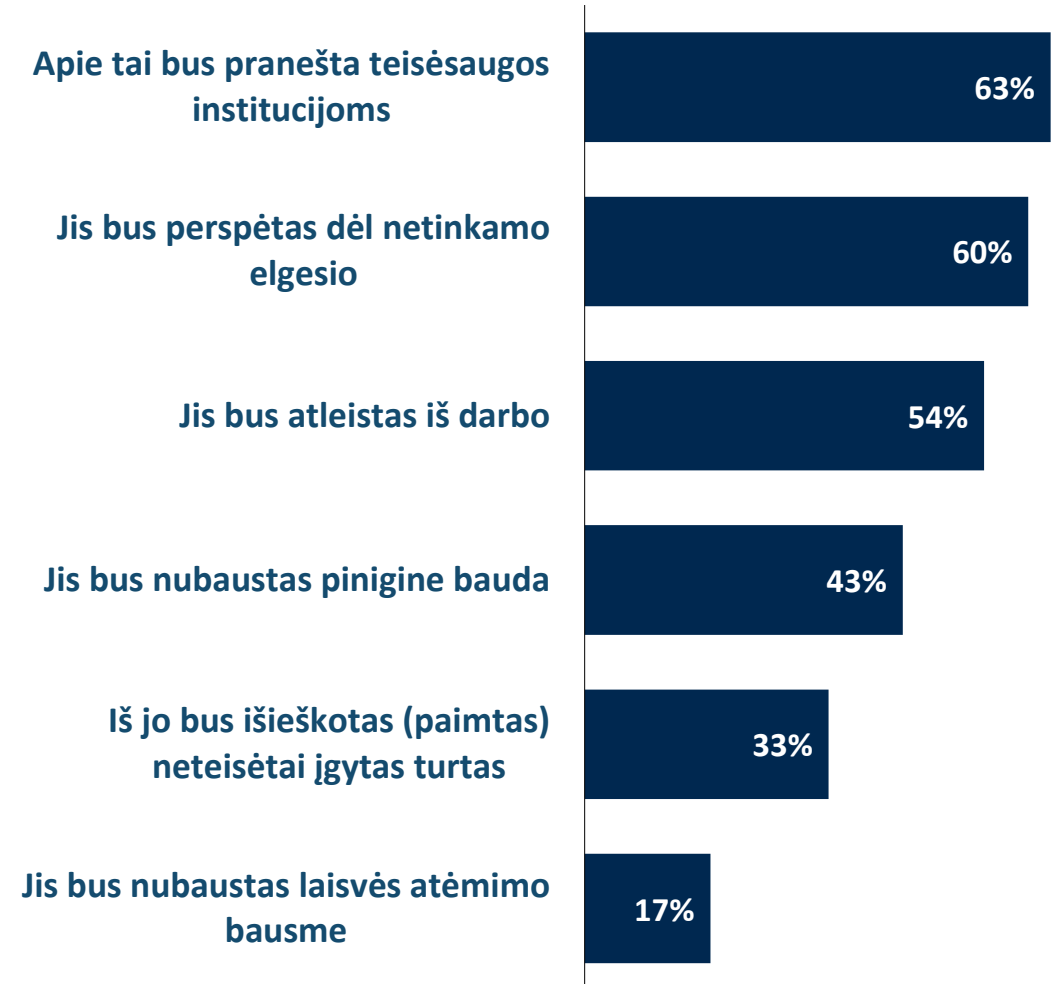
Korupcijos baudžiamumo suvokimas

Tikėtina, kad žmogus, užsiimantis korupcija, Lietuvoje bus nubaustas tokiu būdu:

Gyventojai

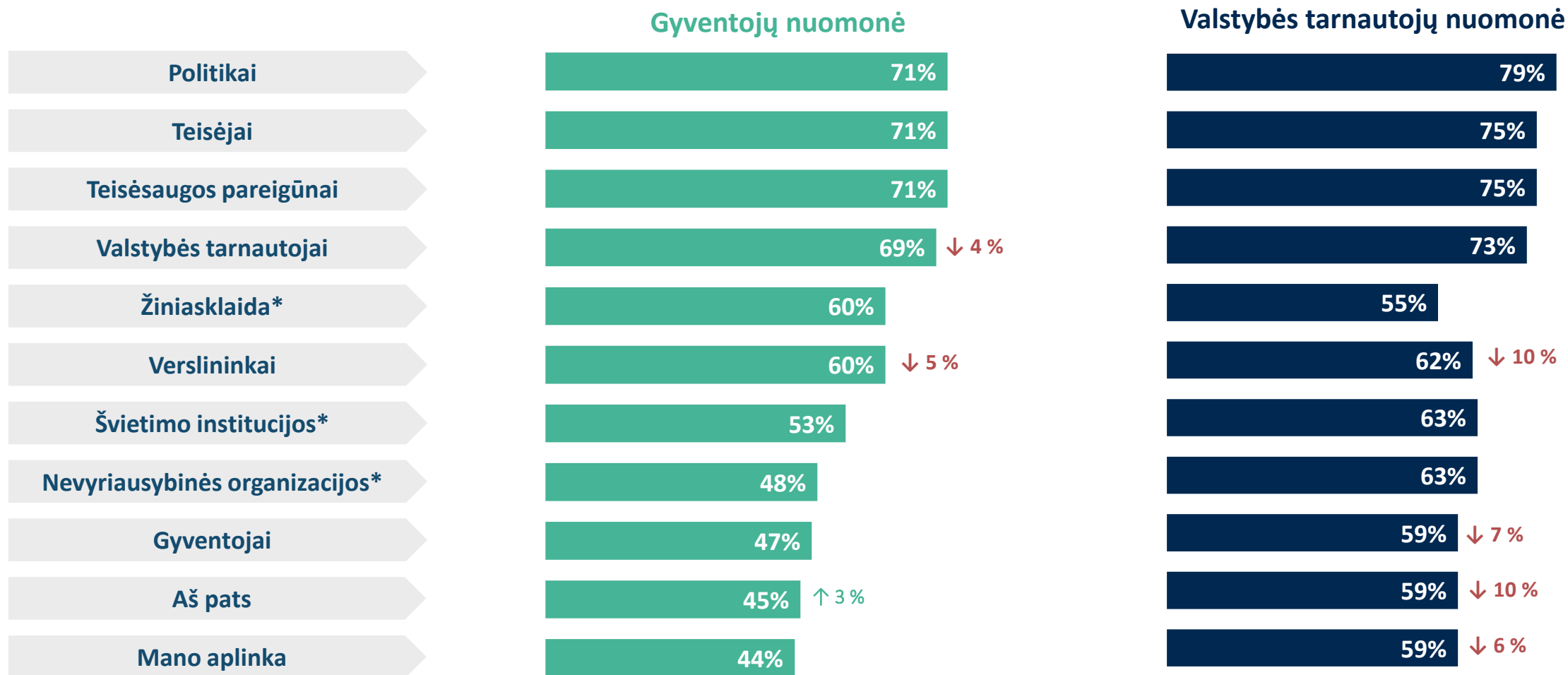

Valstybės tarnautojai

Atsakomybė už korupcijos paplitimą Lietuvoje

Visuomenės grupių atsakomybės dėl Lietuvoje esančio korupcijos masto vertinimas
„Labai atsakingi“ ir „atsakingi“ suma

Rodyklėmis žymimi statistinę paklaidą peržengiantys pokyčiai, lyginant su 2023-2024 m.

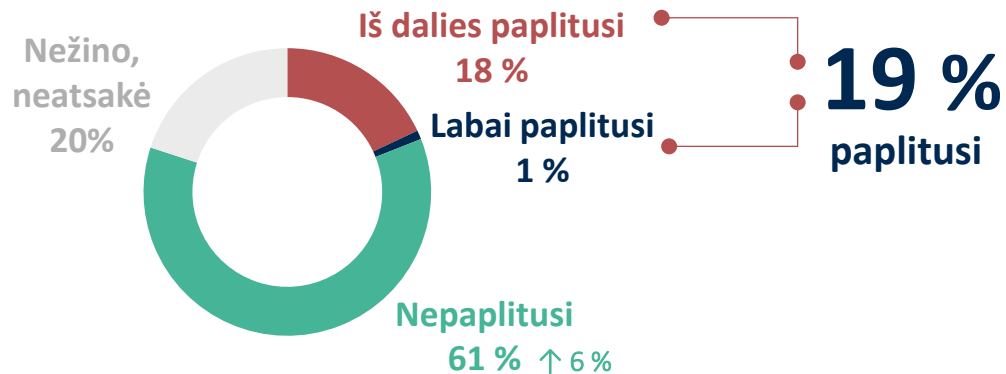
*2025 m. pridėti nauji atsakymo variantai

A blurred background image showing several people in a meeting or office setting. The focus is on the hands and arms of the individuals, suggesting a collaborative or discussion-based environment. The colors are muted and the overall image is out of focus.

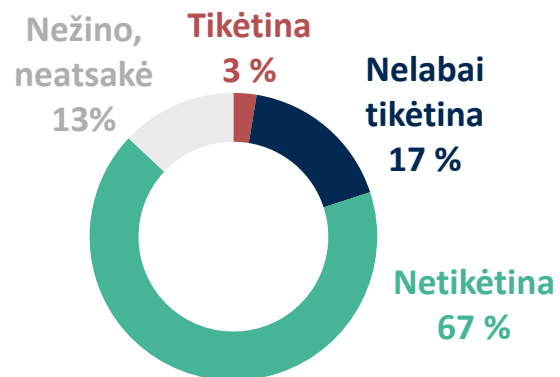
Antikorupcinis potencialas valstybės tarnyboje

Valstybės tarnybos antikorupecinis potencialas

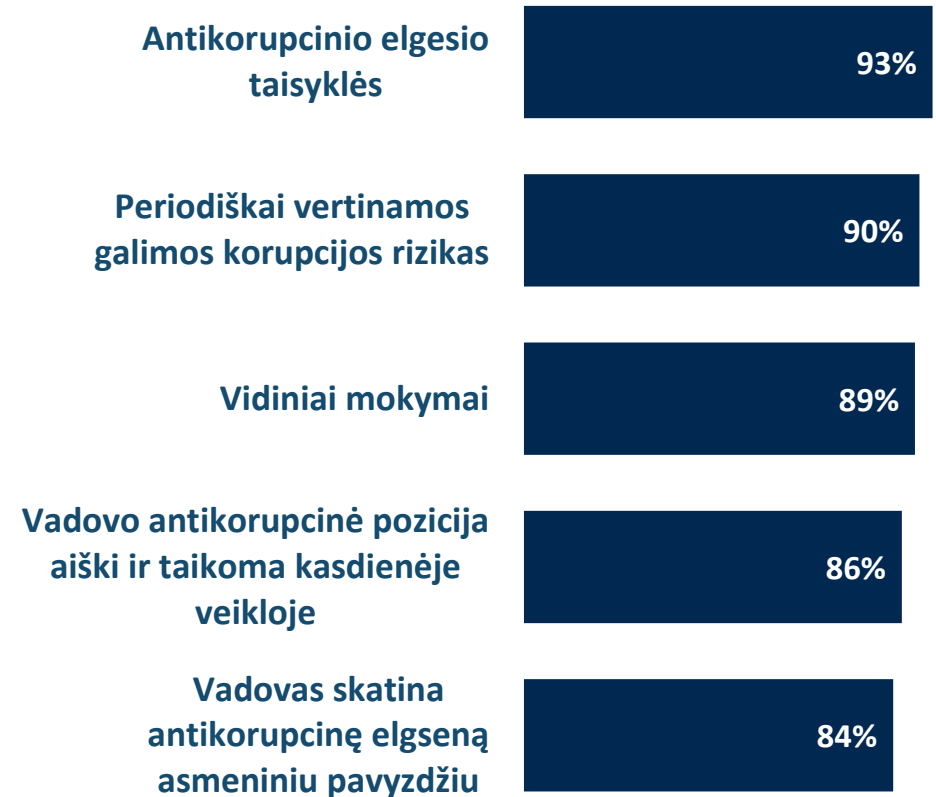
Korupcijos paplitimas darbovietėje

Tikimybė, kad kolega per pastaruosius 12 mėn. paėmė kyšį

Priemonės, kuriomis institucijoje užtikrinama antikorupecinė elgsena

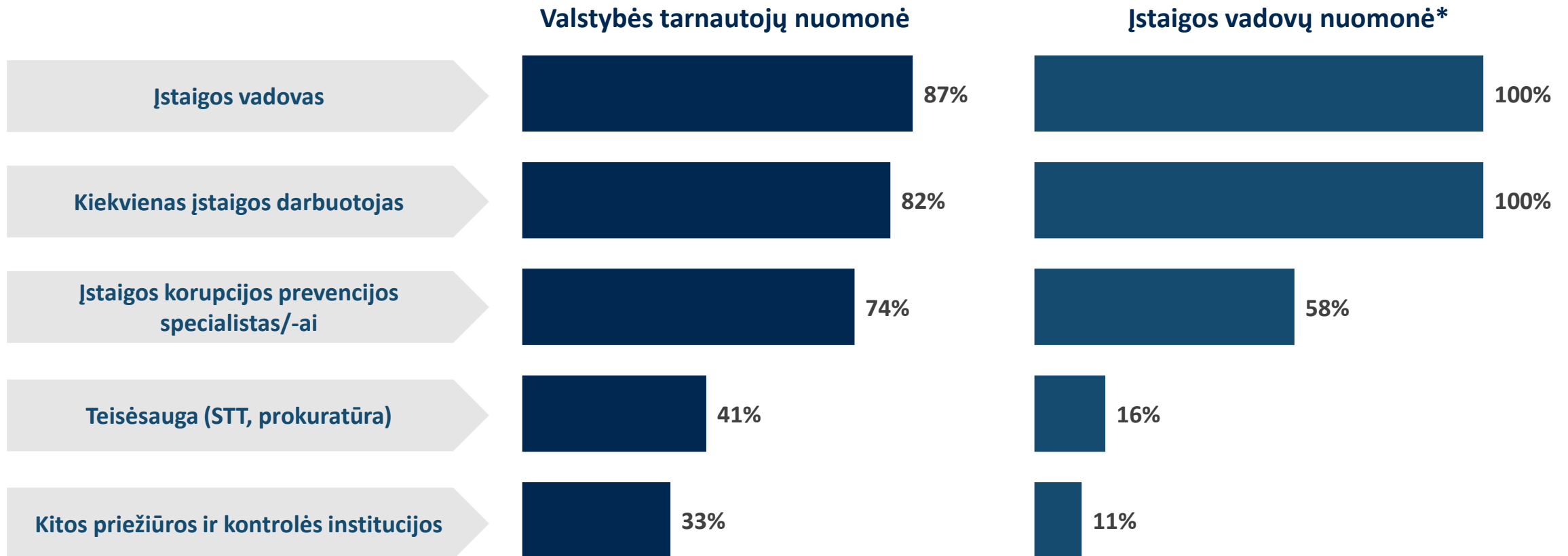
Tikslinė grupė: valstybės tarnautojai

Rodyklėmis žymimi statistinę paklaidą peržengiantys pokyčiai, lyginant su 2023-2024 m.

Atsakomybė už antikorupcinės aplinkos užtikrinimą darbovietėje

Kaip manote, kas atsakingi už antikorupcinę aplinką Jūsų darbovietėje?

„Labai atsakingi“

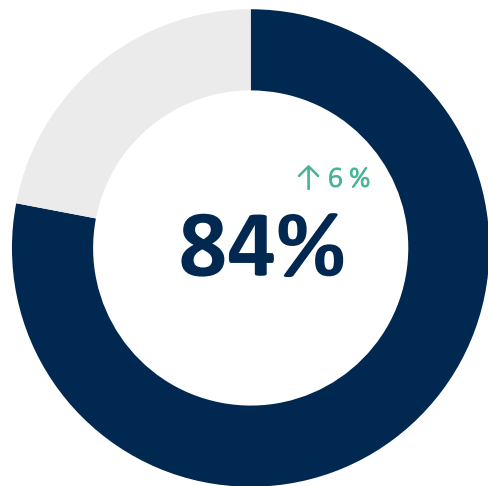

Tikslinė grupė: valstybės tarnautojai

*Institucijos vadovas/ direktorius/ pavaduotojas, N=19

Vidinis pranešimo kanalas

Valstybės tarnautojai, nurodę, kad jų institucijoje veikia vidinis pranešimų kanalas

Pranešus apie korupciją ar kitus pažeidimus vidiniu kanalu, institucijoje būtų:

Imtasi priemonių šalinti pažeidimus, užkirsti kelią korupcijai

93%

Patikimai vertinama informacija, skiriamas deramas dėmesys

92%

Užtikrintas pranešėjų konfidencialumas

84%

Imtasi veiksmų, nukreiptų prieš pranešėją

29%

Tikslinė grupė: valstybės tarnautojai

Pagrindinės įžvalgos: ANTIKORUPCINIS POTENCIALAS

GYVENTOJAI

- Gyventojai daugumą pateiktų korupciogeninių situacijų atpažįsta kaip korupcines. Prasčiausiai kaip korupcinės atpažįstamos tokios situacijos, kai už viešąją paslaugą yra neoficialiai atsidėkojama po jos suteikimo ir ne pinigine išraiška.
- Tarp gyventojų paplitęs pragmatiškas požiūris į kyšio davimą – kyšis suvokiamas kaip veiksminga priemonė spręsti problemas ir dauguma duotų kyšį, priklausomai nuo aplinkybių. Jaunimas (iki 30 m.) skiriasi nuo kitų tiek vertybėmis, tiek elgesiu, tačiau jie rečiau susiduria su situacijomis, kur kyšis būtų aktualus.
- Keičiasi visuomenės nuostatos baudžiamumo už korupciją atžvilgiu. Palyginti su 2011 m., 2025 m. daugiau gyventojų ir valstybės tarnautojų teigia, kad nedavė kyšio, nes taip pažeistų įstatymus.
- Nors daugiau nei pusė gyventojų žino, kur reikėtų pranešti susidūrus su korupcija, tačiau pasiryžimas pranešti yra mažas. 57 proc. gyventojų žino, kur pranešti apie korupcinius atvejus, tačiau mažesnė dalis – 19 proc. – gyventojų yra nusiteikę pranešti apie tokius atvejus. Dar mažesnė dalis – 6 proc. – susidūrusių su korupciją apie tai pranešė atsakingoms institucijoms.
- Dažniausiai minimos nepranešimo priežastys – baimė nukentėti; nėra prasmės, nes nebus nubaustų. Tačiau, palyginti su 2023–2024 metais, sumažėjo gyventojų, manančių, kad už korupciją atsakingi asmenys nebus nubausti.
- Dauguma gyventojų mano, kad tikimybė, jog už korupciją bus paskirta bausmė, yra nedidelė, o jei ji bus taikoma, dažniausiai tai bus švelnesnės poveikio priemonės, tokios kaip papeikimas ar piniginė bauda. Turto išieškojimo ir laisvės atėmimo priemonių tikėtinumą gyventojai vertina kaip mažiausią. Aukščiausias korupcijos baudžiamumo suvokimas pastebimas tarp jaunesnio amžiaus (iki 30 metų), didžiųjų miestų gyventojų, tuo tarpu prasčiausias – tarp vyresnių nei 70 metų, mažesnių vietovių gyventojų bei turinčių mažesnes pajamas asmenų.

Pagrindinės įžvalgos: ANTIKORUPCINIS POTENCIALAS

VALSTYBĖS TARNAUTOJAI

- Didžioji dauguma tarnautojų teigia, kad kyšio neduotų, nes tai prieštarauja jų įsitikinimams ir įstatymams. Kita vertus, 17 proc. tarnautojų duotų kyšį, jei pasitaikytų situacija, kur kyšis padėtų išspręsti problemą.
- Tarnautojų pranešimo apie korupciją potencialas yra aukštesnis nei gyventojų, tačiau maža dalis susidūrusių su korupcinėmis situacijomis apie jas praneša. 95 proc. valstybės tarnautojų žino, kur pranešti apie korupcinius atvejus (24 proc. daugiau nei ankstesniais metais), daugiau nei pusė (63 proc.) apie tokius atvejus tikrai praneštų atsakingoms institucijoms (13 proc. daugiau nei ankstesniais metais), tačiau mažesnė dalis – 17 proc. – realiai susidūrusių su korupcija apie ją kažkam pranešė. Tarp dažniausiai minimų priežasčių, kodėl jų nuomone, apie korupciją nėra pranešama, tarnautojai minėjo šias: baimę nukentėti pranešus (43 proc.), nėra prasmės, nes niekas nenuteis (43 proc.), abejonę, ar situacija tikrai korupcinė (43 proc.).
- Palyginti su gyventojais, tarnautojai korupcijos baudžiamumą Lietuvoje vertina palankiau – jie dažniau tikisi, kad apie korupcijos atvejus bus pranešta teisėsaugai ir kad atsakingi asmenys bus nubausti, tačiau mano, kad dažniausiai tai bus švelnesnės poveikio priemonės, tokios kaip papeikimas ar piniginė bauda.
- Nors didžioji dauguma teigia, kad jų darbovietėje egzistuoja įvairios antikorupcinės aplinkos kūrimo priemonės, penktadalis tarnautojų mano, kad jų darbovietėje korupcija yra iš dalies arba labai paplitusi. Atsakomybę už antikorupcinės aplinkos kūrimą prisiima tiek įstaigų vadovai, tiek kiti darbuotojai, tuo tarpu korupcijos prevencijos specialistų indėlis vertinamas kaip mažiau reikšmingas.
- 84 proc. valstybės tarnautojų nurodė, kad jų institucijoje veikia vidinis pranešimų kanalas. Šis rodiklis, palyginti su ankstesniais metais, pagerėjo (6 proc.). Dauguma tarnautojų mano, kad gavus pranešimą apie pažeidimus vidiniu kanalu bus imtasi tinkamų veiksmų, tačiau maždaug trečdalis (29 proc.) tarnautojų mano, kad tokiu atveju gali būti imtasi veiksmų, nukreiptų prieš pranešėją.

A blurred background image showing several people in a meeting or office setting. They appear to be looking at documents or a screen. The image is out of focus, emphasizing the text overlay.

REKOMENDACIJOS

REKOMENDACIJOS

nacionalinio lygmens sprendimų priėmėjams

1. Užtikrinti įsipareigojimo antikorupcinei darbotvarkei tęstinumą.

Visuomenėje korupcija vis dar suvokiama kaip plačiai paplitusi problema, o politikai laikomi subjektais, turinčiais realią galią ir atsakomybę ją spręsti. Atsižvelgiant į tai, rekomenduojama skatinti nacionalines institucijas išlaikyti ir nuosekliai stiprinti įsipareigojimą antikorupcinei darbotvarkei.

2. Didinti sprendimų priėmimo skaidrumą nacionaliniu ir savivaldos lygmeniu.

Visuomenė sprendimų priėmimą suvokia kaip vis labiau uždara, todėl jį būtina nuosekliai atverti per įtraukią ir vienodomis taisyklėmis paremtą konsultavimosi praktiką. Sprendimų rengimo procesą siūlytina daryti aiškiai argumentuotą – iš anksto skelbiant iniciatyvas, tikslus, alternatyvas ir sprendimų motyvus, taip didinant pasitikėjimą pačiu procesu.

3. Išlaikyti politinės korupcijos ir neteisėtos įtakos sprendimų priėmimui kontrolę kaip vieną pagrindinių prioritetų.

Auga valstybės tarnautojų, asmeniškai susidūrusių su konkrečiai interesų grupei naudingų sprendimų priėmimu, dalis, todėl būtina stiprinti antikorupcinius kontrolės mechanizmus, kurie mažina neteisėtos ar neskaidrios įtakos riziką. Siūlytina nuosekliai stiprinti interesų konfliktų valdymą ir nusišalinimo praktiką, lobistinės veiklos ir susitikimų su interesų grupėmis skaidrumą.

4. Inicijuoti tarpinstitucinę partnerystę smulkiosios korupcijos apraiškų pažeidžiamose srityse mažinimui.

Atsižvelgiant į tai, kad kyšininkavimo rodiklis stagnuoja, siūlytina stiprinti viešojo, privataus ir nevyriausybinių sektoriaus institucijų bendradarbiavimą smulkiosios korupcijos prevencijos srityje. Siūlytina apibrėžti bendrus prioritetus, įtvirtinti vieningus elgesio standartus (pvz., nulinę toleranciją neteisėtam atsidėkojimui), užtikrinti koordinuotą ir nuoseklų prevencinių priemonių taikymą bei vieningą komunikaciją.

5. Įtvirtinti nuoseklų korupcijos baudžiamumo standartą.

Abejonės dėl baudžiamumo ir baimė dėl pasekmių pranešus yra viena iš priežasčių, kodėl pranešimo potencialas išlieka žemas. 2025 m. viešos diskusijos dėl atsakomybės neskaidraus viešųjų lėšų panaudojimo byloje dar kartą parodė, kad visuomenė jautriai reaguoja į bandymus silpninti atsakomybės standartą. Siūlytina užtikrinti, kad sprendimai dėl atsakomybės būtų nuoseklūs ir lengvai paaiškinami visuomenei, lygiagrečiai didinant visuomenės informuotumą apie turto konfiskavimo ir išieškojimo taikymą.

Ačiū už dėmesį!

